Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

TEMMUZ 1982 / SAYI : 45

CİNGÖZ KARGA

KAMB.

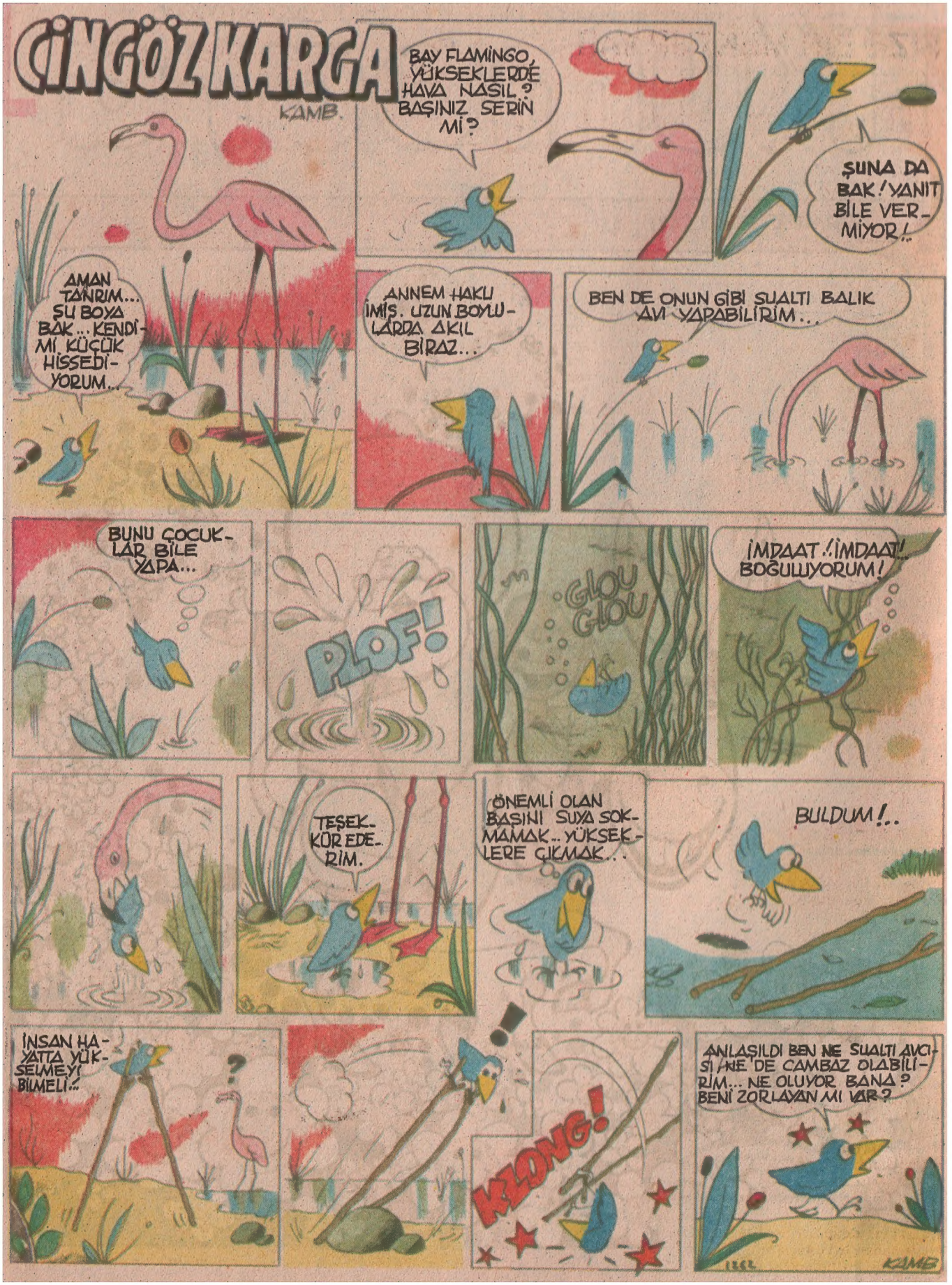

SİZE BİR MEKTUP VAR

KUMBARA'nın Temmuz sayısında neler var?

Çok güzel bir tatil geçirdiğinizden eminiz. Herhalde okullar kapandığından beri eğleniyorsunuz, oynuyorsunuz, denize giriyorsunuz. Derginiz "KUMBARA" da tatilinize katkıda bulunmak, sizin zevkli bir yaz geçirmenize yardımcı olmak için çaba sarfediyor. İşte bu amaçla hazırladığımız Temmuz sayısına bir bakalım:

Kumbara
Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarınızın Armağanıdır
Ayda bir yayınlanır.
Temmuz 1982 - Sayı 45
Türkiye İş Bankası A.Ş. Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına Sahibi,
A. BÜLENT AYDIN
Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
YILMAZ SEVİMLİ
ONK AJANS
tarafından hazırlanan bu dergi HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK A.Ş. tesislerinde basılmıştır.
(1 Temmuz 1982)
Adres:
KUMBARA Dergisi
Halkla İlişkiler
Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere-ANKARA
Kapak Resmi
"Nasreddin Hoca"
İSMAİL GÜLGEÇ

Çocuk öyküleriyle ünlü yazar Fikret Arıt, sizin için bir öykü yazdı. Bu öykünün özelliği gerçek bir olaydan yararlanarak yazılmış olması. Seveceğinizden kuşkumuz yok.

İsmail Gülgeç, sizin için bir Nasreddin Hoca kapağı yaptı ve ayrıca genç yazarlarımızdan Yalvaç'la birlikte çok güzel bir çizgi öykü hazırladı.

Zehra Ablam ve Ben'de Yüzme Kollukları'nın öyküsünü izleyeceksiniz.

Nurhan Aydın, "Beşiktaş'da 15 yıllık özlem bitti" adlı bir yazı yazdı sizin için.

"1 Yazar, 1 Yapıt"ta Abbas Sayar ve Yılkı Atı, "Ünlü Kişiler"de Arap gezgini İbni Battuta'yı tanıyacaksınız.

Sevgi ve esenliklerimizle...
Sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

Kapaktaki Konu:

Nasreddin Hoca

Her yıl Temmuz ayının ikinci haftası şenlikleri yapılan Nasreddin Hoca. 1208 yılında Sivrihisar'in Hortu köyünde doğmuş, 1284 yılında Akşehir'de ölmüştür.

Nasreddin Hoca Türk güldürü dalında çok önemli bir yere sahiptir. Bir yazarımızın dediği gibi, Nasreddin Hoca fıkraları toplumumuzda gülmecenin Anayasa'sını oluşturur.

Hoca, her şeyden önce bir halk adamıdır. Halk içinde yaşamıştır. Ailesine çok düşkündür. Çalışkan, sevgi dolu, alçak gönüllü, babacan bir kişidir. Aynı zamanda da bir eleştirmendir.

Eleştirilerini gülmece biçiminde yapar. Güldürürken eğitir, doğruyu gösterir ve öğretir. Eleştirilerinin sınırı yoktur. Öyle ki, devrin yöneticilerini bile taşlamaktan geri kalmaz. Köylüsü, kentlisi, eşi, dostu, çok sevdiği ailesi bile O'nun ince alaylarından kurtulamaz. Ne var ki, Hoca söylenmesi gereken gerçekleri insanları kırmadan söyleyebilecek bir ustadır.

Nasreddin Hoca, her devirde, toplumun her sınıfını aydınlatabilecek güçte bir kişiliğe sahiptir. Akıl ve insan sevgisi onun önde gelen niteliklerindendir. Aldatmaca ve aldatanlar, başkalarının sırtından geçinmeye kalkanlar, haksızlık yapanlar onu her zaman karşılarında bulmuşlardır.

Onüçüncü yüzyıldan bu yana Nasreddin Hoca, yalnız güldürü dalında değil, düşünce, sosyal adalet, insanlık sevgisi, çalışkanlık, akıl konularında da Türk halkına hocalık etmektedir.

BİZE DE MEKTUP VAR

Derginizi ilgi ile okuyorum. En çok beğendiğim köşeler Ülkemizi Tanıyalım, Bilmece-Bulmaca-Eğlence, Sizin Sayfanız, Zehra Ablam ve Ben. Fakat derginizde Matematiğe de yer verirseniz çok memnun olurum.

H.EBRU ÇELİK/
Z.Burnu-İstanbul

Derginizi çok beğeniyorum ve her sayısını alıyorum. Sizden ricam, "Anadolu Söylenceleri" ve "Ateş Kusan Canavar"ı kaldırarak yerine Bir Yazar Bir Yapıt sayfasını genişletmenizi istiyorum.

MİNE SERİN/
Nizip-Gaziantep

Kumbara dergisini her ay kaçırmadan okuyorum. En çok sevdiğim bölümler "Garip ama Gerçek, 1 Yazar 1 Yapıt". Sizden ricam her ay dergiyle birlikte ansiklopedi eki verir misiniz. Verirseniz hem ben hem de bütün okurlarınız bilgi sahibi olur.

TAMER ARIGÜN/
Aydınlıkevler-Ankara

● *Gösterdiğiniz ilgiye çok teşekkür ederiz. Arkadaşlarınıza da verdiğimiz yanıtlar gibi, önümüzdeki sayılarda değişiklikler yapmayı düşünüyoruz, önerileriniz elbette göz önüne alınacaktır.*

Mayıs sayısında Anadolu Söylenceleri ve Görmediğimiz Hayvanlar sayfalarını koymamışsınız. O kadar üzüldüm ki, bilemezsiniz. Lütfen onları yine öbür sayılarda düzenleyiniz. Ayrıca manilere de yer verirseniz, sevinirim.

FİLİZ TÜREDİ/Köyceğiz-Muğla

● *İlginize çok teşekkür ederiz. Ne yazık ki, Anadolu Söylenceleri sayfamızı artık veremiyoruz. İlerde yine bu sayfaya benzer başka bir konu ile karşınıza çıkmayı umuyoruz.*

Derginizi istek ve heyecanla uzun zamandan beri okuyorum, beğeniyorum. Yalnız Satranç Köşesinde olduğu gibi, bulmacaları da çoğaltmanızı isterim.

NİYAZİ TERZİOĞLU/
Kırıkhan-Hatay

● *Mektubunuza teşekkür ederiz. Önümüzdeki aylarda, sizlere değişik sayfalar hazırlamayı amaçlıyoruz.*

Kumbara Dergisi, öğrencilerimin okuma zevkini geliştirmekte, bilgilerini çoğaltmakta, boş zamanlarını değerlendirmelerine yardımcı olmaktadır. Ben de bir öğretmen olarak derginizi ilgiyle izlemekteyim. Öğrencilerim de kendilerine gösterilen bu ilgiden mutlu olmaktadır.

İMREN GÜVEN/Stuttgart
B. ALMANYA

● *Sizlerin de dergimize gösterdiğiniz bu büyük ilgi bizleri mutlu etmekte. İlginizin sürekli olması dileğiyle, hepinize teşekkür ederiz.*

● *Bize öykü yollayan arkadaşlarınız, Hollanda'dan Birgül Beltan ve Almanya'dan Cevat Ağbulut'a çok teşekkür ederiz. Dergimizin sayfaları yeterli olmadığı için güzel öykülerini basamadık, özür dileriz. İleride sizlerden gelen öykülere yer vermeye çalışacağız.*

Otto Lilienthal "Askılı planör"üyle bir uçuş sırasında..

Göklerin sessiz dünyası

PLANÖR

Havacılığın babası Otto Lilienthal.

İngilizcesi glider (okunuşu: gılaydır), Fransızcası da planeur (okunuşu: planör) olan; dilimizde Fransızcası kullanılan planörü kısaca şöyle tanımlayabiliriz: MOTORSUZ ve HAVADAN AĞIR BİR UÇMA ARACI.

Planörcülüğün en ünlü temsilcisi, aynı zamanda havacılığın da babası olarak kabul edilen Alman mühendisi Otto Lilienthal'dir (1846-1896).

1867'lerde kardeşi Gustav'la Berlin çevresinde denemeler yapmaya başlayan Otto Lilienthal, insan taşıyan ilk planörünü 1891 yılında yaptı. Sert bir pamuklu kumaşla kaplı, kabukları soyulmuş söğüt çubuklarından oluşmuş bir iskeletti bu. Lilienthal, şişirilmiş lâstik tüpler arasından kollarını geçirip bir bağlama çubuğuna tutunarak bu iskeletle bütünleşti. Konik bir tepe üzerinden rüzgâra karşı koşarak da havalanmayı sağladı. Uçuş sırasında gövdesi havada asılı kaldı. Gövdesini ve bacaklarını kımıldatarak planörün dengesini sağlamaya kontrolünü yapmaya çalıştı. Bu planörlere ASKILI PLANÖR denildi.

İLK GERÇEK PLANÖR

Otto Lilienthal 300 metrelik süzülüşler halinde 2000'den çok uçuş yaptı. Berlin çevresindeki bir uçuşta 400 metreden dönüşler yapmayı bile başardı. 9 Ağustos 1896'daki bir uçuşta planörün üst kanadı kopunca düştü. Ertesi gün de öldü. Ama geride insanlığa havacılığın geniş olanaklarını bıraktı.

Wright Kardeşler, Otto Lilienthal'in eserini izleyerek planörleri geliştirdiler. Uzun uçuşlar yaptılar. Bunların en uzunu 1911'de oldu. 9 dakika 45 saniye sürdü. Wolfgang Klemperer adındaki Alman planörcü 30 Ağustos 1921'de Ren vadisi üzerinde 13 dakika uçuncaya kadar Wright'ların uçuşu bir rekor olarak kaldı. Alman Vampyr planörüyle de dünya 1922'de ilk gerçek planörün yapımına tanık oldu.

HIZLI BİR GELİŞME

1929'dan sonra planör modellerinde görülen sürekli olgunluk ve gelişmiş uçuş metodları, daha iyi sonuç-

lar alınmasını sağladı. 1930 başlarına kadar tüm planör rekorları Almanya ve Avusturya'nın elindeydi. Başka ülkelerin rekabetleri ya pek az ya da hiç yoktu. Sonraları İngiltere, Sovyetler Birliği ve Amerika planörcülükte canlı bir duruma geçtiler. Planör rekorları şaşırtıcı bir hızla ülkeler arasında yayılmaya başladı.

PLANÖR SAVAŞ ARACI

Planör 1935 yılından sonra havacılık araştırmalarında, İkinci Dünya Savaşı'nda da bir savaş aracı olarak önemli roller oynadı. Almanlar 1940 yılında Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'a yaptıkları saldırılarda bazı köprüleri ve Belçika'daki Albert Kanalı'nı ele geçirmek için nakliye uçaklarının çektiği planör dizilerini kullandılar. Her planörde tam teçhizatlı altı Alman askeri vardı.

Gene İkinci Dünya Savaşı'nda top gereçleri parçalara ayrılarak istenilen yerlere paraşütle atılıyor, sonra toplanarak montajı yapılıyordu. Ama bu iş bazan büyük güçlükler doğurduğu için paraşütçülerin ağır silâh gereksinmeleri planörlerle karşılanmaya başlandı. Cipler, tanksavar topları, hafif tanklar bile planörlerle taşındı.

SAVAŞ SONRASINDA

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra planörler bez ve tahta yerine, ağır gereç taşımak üzere madenden yapılmaya başlandı. Teknik bakımdan iyi yetişmiş öğrencilerin planörcülüğe dönmeleri de planörcülüğü geliştirmek yönünden teknik çalışmalara önem verdirdi. Modern teknik bilgisi olan tecrübeli planörcülerin uçtukları modern planörler bugün insanı şaşırtan uçuşlar yapmaktadır. Uçaklarla yapılabilen akrobasi hareketlerinin çoğu bu planörlerle de yapılabilmektedir.

PLANÖR NASIL HAVALANDIRILIR?

Planör uçuşları 1929 yılına kadar hep tepe yamaçlarındaki kaldırıcı rüzgârların estiği bölgelere dayanıyordu. İyi sonuç almak için vadi ya da ovalardan 60-70 metre yüksekliğe çıkan tepe yamaçları aranıyordu. Bu tepelerin en uygunu, hafif bir eğilimle yükselen, sonra gittikçe dikleşen tepelerdi. Planörler böyle tepelerden kauçuk kablolarla (amortisörlerle) çekilerek uçuruluyordu.

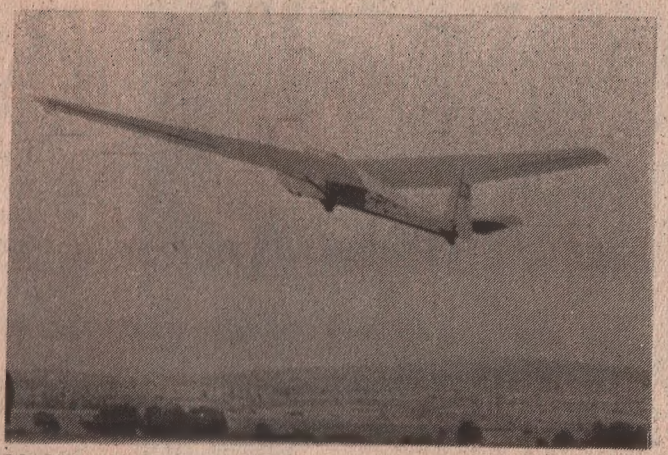

Modern bir planör uçuşta.

Bu yöntemde plânör sırt üstündeki birkaç metrelik düz araziye yerleştiriliyor, planör pilotu planördeki yerini alıyor, planörün burnundaki kancaya, kauçuk çekme kablosunun ortasına geçirilmiş bir halka takılıyordu. Planör gövde altındaki ya da kuyruk altındaki fren görevi yapan bekten, yere çakılı bir kazığa tutturuluyor; planörün burnundaki kancaya takılmış halkanın içinden geçen kauçuk kablo iki yandan çekiciler tarafından geriliyordu. Yeterli gerilme sağlanınca planörün beki yere çakılı kazıktan kurtarılıyor, kauçuk kablonun iki yanından tutanlar koşmaya başlıyorlardı. Planör bu çekilişle havaya fırlarken, pilot planörün burnundaki kancayı otomatik olarak açıp kauçuk kabloyu tutan halkayı düşürüyordu. Eğer planör ilkel bir yapıdaysa bu uçuş yalnızca iniş niteliğinde oluyor, daha iyi cins bir planörse, yamaca vuran rüzgâr boyunca yükseliyor ve yamaç enleminde uçuyordu.

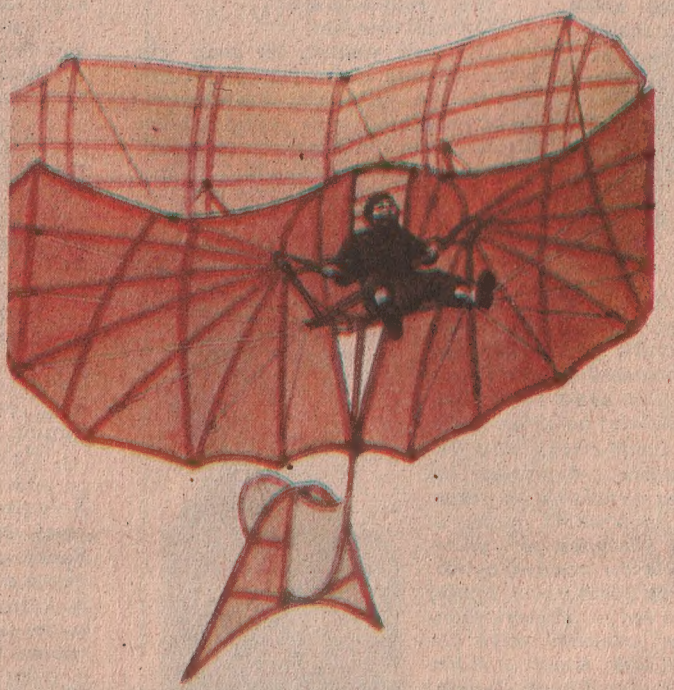

Otto Lilienthal askılı planöründe bir uçuş denemesi yapıyor.

OTO-RÖMORK VE OTO-VİNÇ SİSTEMLERİ

Amerikalılar kauçuk kabloyla çekme yerine oto-römork ve oto-vinç yöntemlerini geliştirdiler. Uzun bir düzlüğü gerektiren oto-römork yönteminde planör dengeli biçimde araziye yerleştirilir. 150 metre uzunluğunda bir kabloyla bir otomobilin arkasına bağlanır. Otomobil yola çıkınca, çekmeye başladığı planör uçurtma gibi yükselir. Bu yükseliş 70-80 metreyi bulunca pilot planörün burnundaki kancayı açarak kabloyu düşürür ve uçuşa geçer.

Otomobil motoruyla çalışan yüksek hızlı oto-vinç yönteminde çekme işlemi, çekme kancasına çelik kablo takılarak yapılır. Kablonun bir ucu 1000-1500 metre kadar gene düz bir arazi üzerine uzatılarak oto-vinç motorunun makarasına hızla sarılıp planörü çekmeye başlar ve havalandırır. Planör 30-45 saniyede 300-400 metre yükselir. Çekme kancasına takılı çelik kabloyu atar ve serbest uçuşa geçer. Bu yöntem dünyada encok kullanılan ve en ekonomik uçuş yöntemidir.

BAŞKA YÖNTEMLER

Daha başka bir yol da tecrübeli pilotlarla yapılan uçak römorkundaki uçuştur ki, bu yöntemde planör bir uçağın arkasına bağlanır. Planör böylece istenilen yüksekliğe çıktıktan sonra uçaktan ayrılarak serbest uçuşa geçer.

Son yıllarda bu yöntemlere bir de oto-planör eklenmiştir. Planörlere yerde ve havada kolaylıkla çalışabilen küçük çaplı bir motor konmaktadır. Motor, yerden kalkışta gereken gücü elde etmek için kullanılmakta, istenilen yüksekliğe çıkılınca motor susturulmakta ve araç tam bir planör niteliğinde uçuşa geçirilmektedir.

İyi kalplilik ödülü

Fikret Arıt

15 Mart 1962 günüydü. Istanbul'da lapa lapa kar yağıyordu. İtalyan Lisesi matematik öğretmeni Bay Deluca (okunuşu: Delüka) güleç bir yüzle girdi sınıfa:

"Günaydın çocuklar" dedi.

"Günaydın efendim" dediler ayağa kalkmış olan öğrenciler hep bir ağızdan.

Bay Deluca çantasıyla Istanbul'da Fransızca olarak yayınlanan Journal D 'Orient (okunuşu: Jurnal Doryan-Doğu Gazetesi) gazetesini masasının üzerine bıraktı. Sınıfa baktı:

"Söyleyin bana bakayım" dedi. "Sınıf arkadaşınız Emin Aydın'ın dün bir kadını boğulmaktan kurtardığını biliyor musunuz?"

Öğrenciler çeşitli biçimlerde yanıtladılar bu soruyu:

"Hayır efendim..."

"Bilmiyoruz..."

"Bir şey söylemedi bize."

Bay Deluca esmer, tıknaz, sağlam yapılı bir öğrenciye baktı:

"Neden kimseye söz etmedin bu olaydan Emin?" diye sordu.

Emin Aydın kalktı:

"Övünmek gibi olacaktı efendim" dedi.

Sonra merakla sordu:

"Size kim söyledi?"

Bay Deluca masanın üstünde Journal D 'Orient gazetesini alıp sallayarak:

"Journal D' Orient Gazetesi yazıyor" dedi. "Olayın yer aldığı araba vapurunda gazetenin bir muhabiri varmış. O görmüş ve gazetesine yazmış..."

Gazeteyi masanın üstüne bıraktı:

"Senin ne işin vardı araba vapurunda?" diye sordu. "Nerede oturuyorsun sen?"

"Beylerbeyi'nde efendim" dedi Emin Aydın.

"Nasıl gidip geliyorsun okula?"

İtalyan Lisesi Beyoğlu'nda Nuri Ziya sokağındaydı.

Emin Aydın soruyu yanıtladı:

"Beylerbeyi'nden vapurla Üsküdar'a geliyorum efendim" dedi. "Oradan araba vapuruyla Kabataş'a geçiyorum. Sonra yürüyerek Tophane'den okula çıkıyorum. Dönüşte de öyle..."

"Peki böyle kış kıyamette denizden bir insan kurtaracak kadar iyi yüzer misin sen?"

"Ben çok küçük yaştan beri yüzerim efendim. Yaz-kış her zaman girerim denize. Evimiz kıyıya çok yakındır. Her sabah altıda kalkarım. Beylerbeyi Camisi'nin önünden denize atlarım. İskeleye kadar yüzüp geri dönerim. Sonra eve gidip kahvaltı ederim. Deniz en büyük tutkumdur benim."

"Küçük yaştan beri yüzmek başka, denizden insan kurtaracak kadar iyi yüzmek başka..."

"İyi yüzerim efendim..."

"Kaç yaşındasın sen?"

"On yedi efendim."

"On yedi yaşında bir genç için büyük cesaret işi bu yaptığın" dedi Bay Deluca. "Kutlarım seni. Sınıfımda böyle sporcu ve ne yaptığını bilen bir öğrencim olmasına çok sevindim. Ben gazeteden olayı okudum, biliyorum. Ama arkadaşların merak içindedir. Anlat bakayım nasıl oldu bu iş.."

Durumdan heyecanlanmış olan Emin Aydın kesik kesik cümlelerle olayı anlatmaya başladı:

"Dün gene... her zamanki gibi... saat 14'te dersler bitince Kabataş'a indim... İskeledeki araba vapurunun güvertesine çıktım... Vapurda hiç kapalı yerde oturmam ben çünkü..."

"Temiz hava almak için mi?" diye sordu Bay Deluca.

"Evet efendim..."

"Sonra?"

"İskeleden açıldık... Vapurun gidiş yönüne bakan güvertedeydim ben. Boğaz'ı yarılamıştık ki, bir kadının... aşağıda... çıkış yerine doğru yürüdüğünü gördüm."

"Nasıl bir kadın?.. Yaşlı mı, genç mi?"

"Sırtı bana dönüktü efendim... Yüzünü göremiyordum..."

"Giyinişi nasıldı?"

"Başında siyah bir başörtüsü, sırtında siyah bir manto vardı..."

"Evet, sonra?"

"Kadın çıkış yerinin kenarına geldi. Ayaklarından ayakkabılarını çıkardı ve kendini denize bıraktı... Çok şaşırmıştım..."

"Senden başka kimse görmedi mi olayı?" diye sordu Bay Deluca.

"Görenler olmuş ki, 'Biri kendini denize attı' diye bağırmalar duydum. Kaptan gemiyi durdurdu. Gemiciler kayık indirmeye koştular..."

"Kadın suya batmıştır bu arada herhalde..."

"Batmadı efendim... Mantosuna hava girdiği için batmamıştı. Suyun üstündeydi. Ama yüzükoyun suya kapanmıştı... Akıntının etkisiyle Marmara'ya doğru sürükleniyordu... Vapur da sürükleniyordu... Gemiciler kayık indirmeye uğraşıyorlardı..."

"Can simidi atmadılar mı kadına?"

"Hayır efendim."

"Neden?"

"Çünkü kadında hiçbir hareket yoktu... Görmeyecekti ki, can simidi atıldığını... Hem can simidi ona çarparsa daha kötü olurdu durum..."

"Haklısın... Sonra?"

"Gemiciler kayığı indiremediler... Yolcular 'Yok mu bu kadını kurtaracak kimse?' diye bağırıyorlardı... Başka çare kalmadığını görünce çabucak soyunup denize atladım. Kadına yetiştim. Saçlarını kavrayıp başını sudan çıkardım. Çenesinden tutup vapura doğru çekmeye başladım..."

Tüm sınıf soluk almamacasına öyküyü dinliyordu. Kendini aynı heyecana kaptırmış olan Bay Deluca sordu:

FİKRET ARIT

Fikret Arıt 3 Ekim 1918'de Ereğli' (Karadeniz) de doğdu. Babası maden kömürü tüccarıydı. Aile 1920 yılında Istanbul'a göçtü. Istanbul Amerikan Koleji orta bölümünü bitiren Fikret Arıt çeşitli işlerde çalıştıktan sonra 1950 yılında gazeteciliğe başladı. Gazete, haber ajansı ve dergilerde çalıştı. 1975 yılında emekli oldu. Telif ve çeviri romanları, öyküleri, röportajları, incelemeleri, sahne ve radyo oyunları olan yazar; Türk yazınında çocuk edebiyatına yeterince önem verilmemiş olması yüzünden son yıllardaki çalışmalarını tümüyle bu konuya ayırdı. Yayınlanmış yedi telif, beş çeviri çocuk kitabı, öyküleri ve yirmiyi aşkın radyo çocuk oyunu vardır. "Tutsak Doğanlar" adındaki radyo çocuk oyunu TRT 1970 Kültür, Sanat ve Bilim Ödülleri Yarışması'nın "Radyo Çocuk Oyunları" dalında Büyük Ödül'ü kazanmıştır.

"Kadın ne yaptı?.. Çırpındı mı?"

"Hayır efendim" dedi Emin Aydın, "Bayılmış olacağını sanıyorum."

"Sonra?"

"Gemide, araçların gemiye girip çıktıkları kapağı indirmişlerdi. Kadının denize atladığı yerden de geminin, ucu ilmikli çelik çımasını sarkıtmışlardı. İlmiği yakalayıp kadının başından beline geçirdim. Çekerek gemiye aldılar..."

"Sen nasıl çıktın gemiye?"

"Bir balıkçı kayığı gelmişti olay yerine... Beni aldı... Kayıktan geminin kapağına çıktım... Kurulanabildiğim kadar kurulanarak giyindim..."

"Kadın ne oldu?"

"Onu kazan dairesine götürüp üstünü kurutmaya çalıştılar... Kendine geldi. Ağlıyordu. Bazıları 'işte seni bu genç kurtardı' diye beni gösterdiler. Hemen oradan uzaklaştım. Üsküdar'da polise teslim ettiler..."

"Yüzünü gördün yani..."

"Evet efendim... Yaşlıca bir kadındı."

"Neden öldürmek istemiş kendini, bir şey öğrenebildin mi?"

"Hayır efendim..."

"Seni kutlarım Emin" dedi Bay Deluca. "Can kurtarmak, insanı en mutlu edecek olaydır. Hele değerse. Yani kurtarılan insan kurtulduğuna sevinirse... Başına kaza gelen birisi kurtulunca sevinir ama kendini öldürmeyi aklına koymuş birisi kurtarılınca sevinmeyebilir. Ama sevinirse, yapılan fedekârlığa değer. Ne olursa olsun sen insanlık görevini yaptın..."

Sınıfa baktı:

"Alkışlayın arkadaşımızı çocuklar" dedi.

Öğrenciler büyük bir coşkuyla Emin'i alkışlamaya başladılar. Bu alkışlara Bay Deluca da katıldı...

*
* *

Aradan bir yıla yakın bir süre geçti. Ekim 1963 sonlarına doğru bir gün okulun müdürü Bay Spinorio çağırttı Emin Aydın'ı. Yanında Bay Deluca ve daha birkaç öğretmen vardı. Şunları söyledi Emin'e:

"Amerika Birleşik Devletleri'nin New York kentinde Bay Samuel Goldfarb adında bir iş adamı var Emin. Sekiz, on yıl önce çocuğu felç olmuş. Çocuk felci. İyi kalpli arkadaşları hasta çocuğu hiç yalnız bırakmamışlar. Ona yardımcı olmuşlar... Bu ilgi çok olumlu bir etki yapmış felçli çocuk üzerinde. Baba da, oğlunun bu iyi kalpli arkadaşlarının davranışlarından esinlenerek 100 dolarlık bir İyi Kalplilik Ödülü kurmuş. Tüm özgür dünyaya da duyurmuş ödülü. Ödül 1958 yılından beri özgür dünya ülkelerinin büyük kentlerinde iyi kalipliliği, cesareti ve kahramanlığıyla sivrilmiş lise öğrencileri arasından seçilen bir öğrenciye verilmeye başlanmış. Senin geçen yılki o güzel davranışını biz de bildirmiştik. 1962 yılının İyi Kalplilik Ödülü'nü sen kazandın. 25 Ekim 1963 günü okulun jimnastik salonunda yapılacak törenle Amerikan Haberler Merkezi Kültür Ataşesi Bay Ralf Talcott (okunuşu: Talkot) sana ödülünü verecek. Yakınların da törene çağrılıdır. Seni kutlarız.."

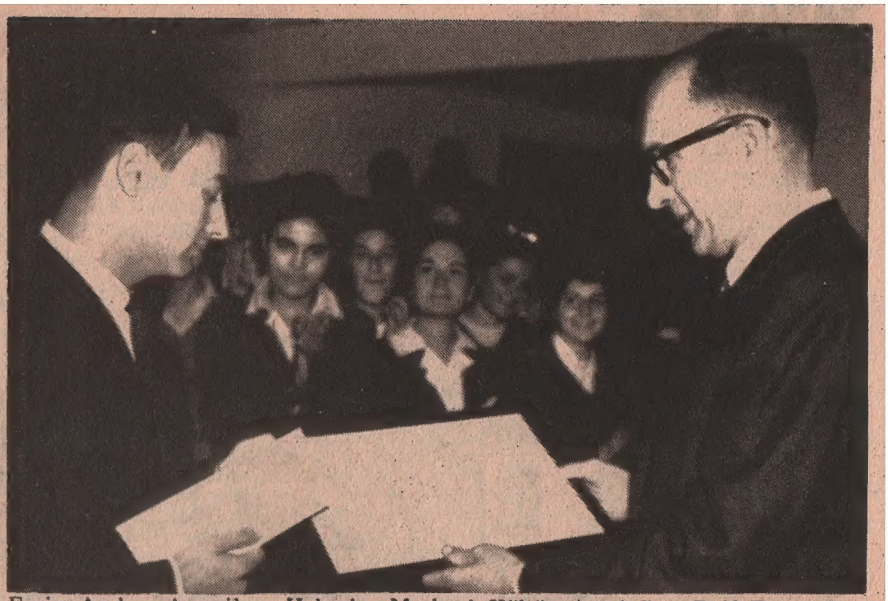

Emin Aydın, Amerikan Haberler Merkezi Kültür Ateşi Bay Ralf Talcott'dan ödül belgesini alırken.

25 Ekim 1963 günü ilgililerin, öğrencilerin ve gazetecilerin katıldığı büyük bir törenle Kültür Ataşesi Bay Ralf Talcott tarafından Emin Aydın'a İyi Kalplilik Ödülü belgesiyle 100 dolarlık ödül verildi. İtalyan Lisesi de 1960 Roma Olimpiyat Oyunları'nın bir gümüş madalyasını armağan etti.

Emin Aydın bir teşekkür konuşması yaparak şöyle dedi:

"Gösterilen ilgiye ve ödülle armağana çok teşekkür ederim. Eğer canını kurtardığım kadın kurtarıldığı için sevinmemiş olsaydı bugün bu kadar sevinmeyecektim. Ama olayın ertesi günü, sağlığının nasıl olduğunu öğrenmek için emniyet görevlisi olan babam kadının Beykoz'daki evine gitmiş. Akşam bana kadının mutsuz bir yaşamı olduğu için kendisini öldürmeye karar verdiğini, ama kurtarıldığına çok sevindiğini söyledi. Ben de çok sevindim.Çünkü yaptığım iyiliğe değmişti.."

YAĞMUR VE ÇOCUK

Kuşlar ıslanıyor ya
Bahçedeki çiçekler
Suda çakıl taşları
Ben niye anneciğim
Yağmurda gezmeyeyim?

Tarlamızdaki tütün
Arpa buğday burçaklar
Yağmurda büyüyormuş
Ben de büyüyeceğim
Kızma, ne olur anne...

AĞLAYAN ÇOCUK

"Babalar ağlamazlar"
Demişti Erdem Ağbi
Oyuncaklarım olsa
Bağrılmasam dövülmesem
Ağlamam ben de

Ağlamam!

Ramis DARA

YAZAN YALVAÇ URAL

"GÖLCÜĞÜN KÜÇÜK AVCILARI"

ÇİZEN İSMAİL GÜLGEÇ

GÖÇ BAŞLAMIŞTI. GÖLCÜĞÜN ÜZERİ SÜRÜLER HALİNDE İNİP KALKAN RENK RENK, İRİLİ UFAKLI BİLDİĞİMİZ, BİLMEDİĞİMİZ KUŞLARLA DOLUYDU... BU YIL YAĞIŞ ÇOKTU. YAĞMURLAR DİNMEK BİLMİYORDU. VAKİT ÖĞLE ÜZERİYDİ. AMA KARA BULUTLAR ÖYLE BİR KAPLAMIŞTI Kİ GÖĞÜ BİZİM KASABADAN OLMAYAN HER ÇOCUK AKŞAM OLDU SANIR, EVİNE GİDERDİ. DÖRT ARKADAŞ HİKMET'LERİN EVİN ÖNÜNDE SIRTIMIZI DUVARA VERMİŞ TATLI BİR SÖYLEŞİ İÇİNDE YAĞMURUN DİNMESİNİ BEKLİYORDUK. KONUŞMAMIZI SÜRDÜRÜYORDUK Kİ, DEĞİRMENİN KÖŞESİNDEN SIRTLARINDA AVCI GİYSİLERİYLE RADYOCU TEKİN, ŞOFÖR NÜRİ, BERBER HALİL VE İKİ AVCININ DAHA GELDİKLERİNİ GÖRDÜK...

SURAYA BAKIN!

VAYYY!.. AVA GİDİYORLARMIŞ AMMA DA KUŞANMIŞLAR GÖREN DE AVA DEĞİL DE SAVAŞA GİDİYORLAR SANIR...

"AH!.. BENİM DE BİR TÜFEĞİM OLSAYDI"
"NE YAPARDIN Kİ?"
"GÖRÜRDÜN NE YAPACAĞIMI"
"ATMA OĞLUM!"

BİZ KONUŞURKEN HİKMET'İN EVE GİDİP GELDİĞİNİ, KOLTUĞUNUN ALTINDA TUTTUĞU ÇUVALA SARILI ŞEYİ GÖRÜNCE ANLADIK.

KOLTUĞUNUN ALTINDA NE VAR?

SENİN İYİ KULLANDIĞIN ŞEY.

GERÇEKTEN DE KOMİKTİ GÖRÜNÜMLERİ. ÜZERİNDEKİ AĞIRLIKLARLA ZORLUKLA YÜRÜRLERKEN DAHA DA KOMİK OLUYORLARDI...

ÇUVAL AÇILDIĞINDA, ÖNCE BİR SUSKUNLUK ARDINDAN DA TOPLU BİR ISLIK SESİ KOPTU BİZDEN...

"FİİİYYYTTT..."
"ÇOK GÜZEL BE!.."
"TABİ GÜZEL OĞLUM"
"KAÇ PARA?"

HİKMET ÖNDE BİZ ARKADA GÖLCÜĞE DOĞRU YOLA ÇIKTIK.

"PEKİ YA, BABAN ALDIĞIMIZI ÖĞRENİRSE KIZAR MI?"
"KIZAR AMA!" "E...E..E..EE" "EVE O GELMEDEN BİZ DÖNERİZ."
"TAMAM MI?"
"TAMAM."

BEŞ ADET SAÇMAMIZ VARDI. BİZLER BİR KEZ YALNIZCA HİKMET TÜFEĞİ GETİRDİĞİ İÇİN İKİ KEZ ATIŞ YAPACAKTI... BİR SÜRE BEKLEDİK ORADA KARA-BULUTLAR GEÇTİ. YAĞMUR YAĞDI, DİNDİ. TEKRAR YAĞDI. AMA BİR TEK GEÇMEDİ ÜZERİMİZDEN..

BİRDEN MUAMMER...

YERE YATIN! GELİYORLAR.!

ÜÇ TANE YEŞİLBAŞ-ÖRDEK SÜZÜLEREK GÖLCÜĞE İNİYORDU.

HİKMET SESSİZCE KALKTI YERİNDEN NİŞAN ALMADAN TÜFEĞİ ATEŞLEDİ.

PATLAMANIN YAPTIĞI YANKIYLA...

...GÖLCÜĞÜN GÖĞÜ DE BİR ANDA BİNLERCE KUŞLA DOLUVERMİŞTİ. MEĞER BÜTÜN KUŞLAR SAZLARIN ARASINA SAKLANMIŞ DİNLENİYORLARMIŞ... AVCILAR DA BİR KÜME BULUP BİRLİKTE ATEŞ...

...ETMEYİ DÜŞÜNDÜKLERİ İÇİN HAVANIN BİRAZ DAHA KARARMASINI BEKLİYORLARMIŞ... PLÂNLARI ALT-ÜST OLAN AVCILAR MÜTHİŞ SİNİRLENMİŞLERDİ. KÖPEKLER ÖNDE ONLAR ARKADA BİZE DOĞRU KOŞMAYA BAŞLADILAR. HEMEN TOPLANDIK, KOŞMAYA BAŞLADIK.

ARAYI EPEYİ AÇINCA YAVAŞLADIK. NEŞEMİZ YERİNE GELMİŞ YİNE SÖYLEŞİYE BAŞLAMIŞTIK. GİDERKEN PEKER'İ KIZDIRMIŞTIK. ŞİMDİ DE SIRA HİKMET'E GELMİŞTİ.

BEN DE ÖRDEK YİYECEĞİM DİYE SEVİNİYORDUM.

BİR DAHAKİ SEFERE VURUR HİKMET. O ZAMAN YERSİN.

NEDEN ALAY EDİYORSUNUZ? AVCILAR HER AVA GİDİŞLERİNDE BİR ŞEYLER VURDUĞUNU MU SANIYORSUNUZ? KİMSEYE GÖZÜKMEDEN KUŞÇU ALİ'DEN AV ETLERİ ALIRLAR, ONDAN SONRA AVCILAR KAHVESİNE GİDİP SERÜVENLERİNİ ANLATIRLAR.

İLERDEN BİR KATAR KURŞUN GÖKTE Y HARFİ ÇİZEREK BİZDEN YANA GELDİKLERİNİ GÖRDÜM. HEMEN CEBİMDEN ÇIKARDIĞIM FİŞEĞİ BÜYÜK BİR ÇABUKLUKLA SÜRDÜM NAMLIYA...

YE TETİĞİ DÜŞÜRDÜM...

O ANDA BİR ÇİFT KUŞ KATARDAN AYRILDI ÖNÜMÜZDEKİ SAZLIĞIN ORTASINA DÜŞTÜ...

SEVİNÇ NARALARI ATARAK ÇAMURLARA BATA ÇIKA SAZLIĞA DOĞRU KOŞMAYA BAŞLADIK...

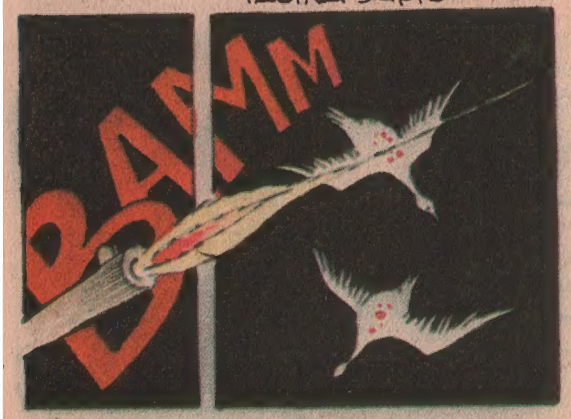

AVIMIZA ÇOK YAKLAŞMIŞTIK Kİ BİRDEN SAZLARIN ARASINDAN BİR ÇIĞLIK SESİ İŞİTİLDİ. ARDINDAN DA KANATLARINI HAVAYI PARÇALAMAK İSTERCESİNE ÇIRPAN BİR KUŞ YÜKSELDİ. ÜRKMÜŞTÜK...

KUŞLARDAN ÖBÜRÜ YERDE CANSIZ YATIYORDU. OLDUKÇA DA BÜYÜKTÜ. İNCE UZUN BOYNUYLA BİR KUĞUYU ANDIRIYORDU.

AVIMIZI YÜKLENİP GİDERKEN YARALI KUŞ ACI ACI ÇIĞLIKLAR ATARAK ÜÇÜŞÜYORDU.

TÜFEĞİ YERİNE ASTIK, KOŞARAK DOĞRUCA KUŞÇU ALİ'NİN YANINA GİTTİK.

BAKIYORUM BİZİM AVCILARA TAŞ ÇIKARTIYORSUNUZ KÖFTEHORLAR. EĞER ONLAR DA SİZİN GİBİ ATICI OLSALARDI, VALLAHİ AÇ KALMIŞTIK.

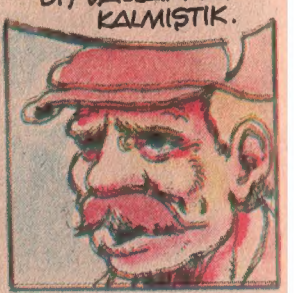

AMA ALİ AMCA, KUŞU GÖRÜNCE YÜZÜNDEKİ O GÜLEÇLİK BİRDEN KAYBOLUVERDİ.

BUNUN ETİ YENMEZ ÇOCUKLAR! BİLMEDEN GÜNAHA GİRDİNİZ. GÖTÜRÜN BUNU VURDUĞUNUZ YERE GÖMÜN!

APTALLAŞMIŞTIK...

YANINDA EŞİ VAR MIYDI?

BİR KUŞ VARDI AMA O UÇTU GİTTİ.

İYİ, İYİ!

KÖTÜ BİR ŞEY Mİ YAPTIK ALİ AMCA.

ÇOCUKLAR! BU KUŞUN ADI TURNADIR. HANİ TÜRKÜLERİMİZDE HEP ADI GEÇEN TURNA. ETİ YENMEZ TUTSAK EDİLMEZ. AVCILIKTA VURMAK GÜNAHTIR ÇÜNKÜ.

SEVDA SİMGESİDİRLER.

"SEVDA SİMGESİ" SÖZÜNÜ PEK ANLAYAMAMIŞTIK AMA "GÖTÜRÜN GÖMÜN" SÖZÜ KAFAMIZA ÇAKILMIŞTI. EVE GEÇ KALIRSAK AZAR İŞİTECEĞİMİZİ BİLDİĞİMİZ HALDE SAZLIĞA DOĞRU YOLA KOYULDUK.

AYIN GÖLGÜĞÜN ÜZERİNE DÜŞEN SAYKI ORTALIĞI AYDINLATIYORDU. KONUŞMADAN, USULCA SAZLARIN ARASINA GÖMDÜK TURNAMIZI.

OLAY, HEPİMİZİ ÇOK ÜZMÜŞTÜ. HERKES KENDİSİNİ SUÇLAMAYA BAŞLAMIŞTI. O GÜNDEN SONRA DA AVCILIK KONUSUNU, HİÇ KONUŞMADIK ARAMIZDA. O YIL, ZORLU BİR KIŞ GEÇİRDİK.

BAHARDA İLK AÇAN ÇİÇEKLERLE BERABER DAHA FAZLA DAYANAMAYIP KAPALI ODALARA, KIRLARA OYNAMAYA ÇIKTIK.

İSTER MİSİNİZ, SAZLIĞA TURNAMIZIN MEZARINA GİDELİM.

İYİ OLUR, GİDELİM.

BİLİYOR MUSUNUZ BABAMA SORDUM? ÇOCUKLAR SEVDA SİMGESİ; SEVMEYİ EN İYİ BİLMEK DEMEKMİŞ, "BİRBİRLERİNİ SEVMEYİ EN İYİ ONLAR BİLİRMİŞ..."

TURNAMIZI GÖMDÜĞÜMÜZ YERE GELDİĞİMİZ ZAMAN İKİ KAR ÇİÇEĞİNİN KARLARIN ARASINDAN SÜRGÜN VERMİŞ OLDUĞUNU GÖRDÜK

?

TURNAMIZ TOPRAĞIN ÜZERİNDEYDİ...

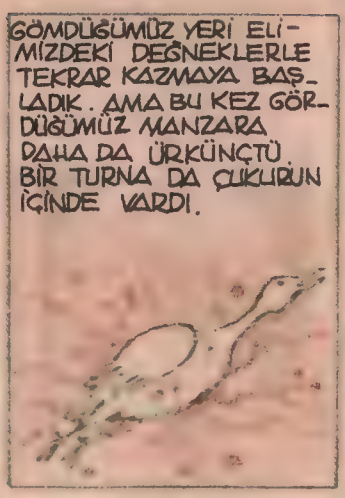

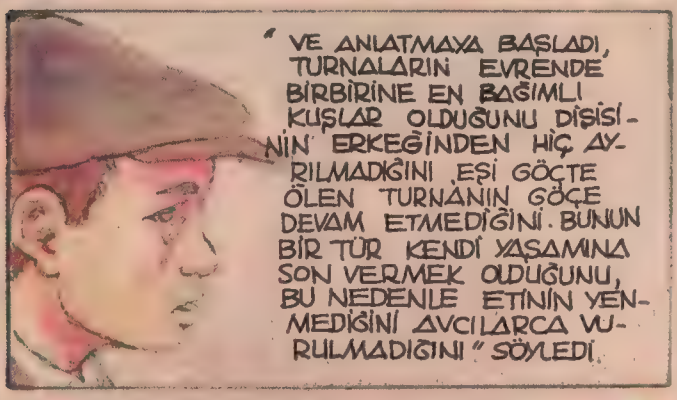

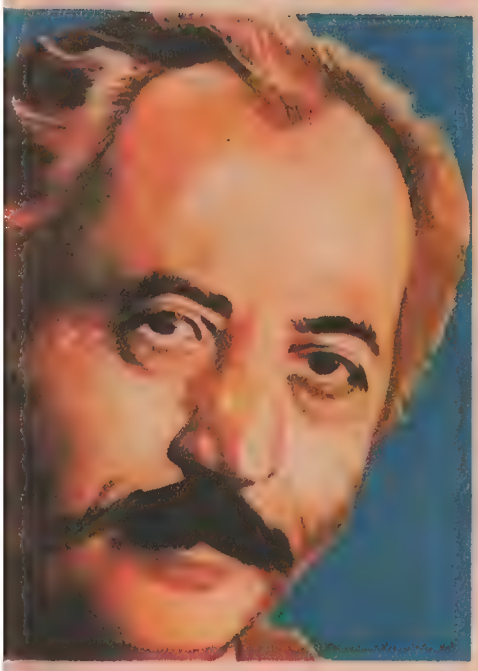

ABBAS SAYAR

1 YAZAR YAPIT

Yazar Abbas Sayar, 1923 yılında Yozgat'da doğdu. İlk ve ortaokulu aynı ilde bitirdi, liseye başladığı sırada çalışmak zorunda kaldığı için öğrenimine bir süre ara verdi. Askerlik görevini tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü'ne girdi ve buradaki öğrenimini, yine çalışmak zorunda olduğu için beşinci sömestre kadar sürdürebildi. Gazete bayiliği, kitapçılık ve çiftçilik yaptı. Yazdığı romanlardan Yılkı Atı'yla 1970 TRT, Çelo ile 1974 Türk Dil Kurumu, Can Şenliği ile de 1975 Madaralı Roman Ödülleri'ni kazandı.

Yapıtlarını şöyle sıralayabiliriz: Gönül Sandalı ve Şey şiir kitaplarıdır. Yılkı Atı, Çelo, Can Şenliği, Dik Bayır romanları; Yorganımı Sıkı Sar da öykü kitabıdır.

YILKI ATI (x)

Üssüğünoğlu İbraam, bir akşam öküzleri önüne takmış evine giderken oldukça düşüncelidir. Havalar soğumuş, yeteri kadar kışlık sağlayamamıştır. Kendileri yarı aç, yarı tok yaşarken hayvanları da beslemek zorundadır. Eve ulaşınca iki oğlu Hasan ve Mustafa'ya sürüyü karşılamalarını ve Dorukısrak'ı ayırıp geri kovalamalarını söyler. Çocuklar bunu üzülerek yaparlar. Dorukısrak ise bunun nedenini anlayamaz. Gece olunca eve gelir, burnuyla kapıyı vurursa da kimse açmaz. Hava çok soğuktur. Titrercesine üşümeye başlar. Karnı da açtır. Öte yandan yavrusu Altay da anasını ahırda görmeyince huysuzlaşır. Dorukısrak birkaç kez eve gelirse de kimse ona yakınlık göstermez, üstelik çobanları onu döverek köyün dışına sürer.

Dorukısrak, gençken yarışlara girmiş, sahibine paralar kazandırmıştır. O zamanlar bir dediği iki edilmezdi. Ama zaman ilerlemiş, eskisi gibi çalışamaz olmuştu. Sahibi onu arabaya koşmuş, bu da onun pek ağrına gitmişti.

Dorukısrak durumu artık anlamıştır. İçi burularak köyden ayrılır, burnunu dikerek uzaklara, tepelere doğru yürür. Ulaştığı bir düzlükte yiyecek ararsa da çamura dönüşmüş toprakta bir şey bulamaz. Bu sırada kendisi gibi köyünden uzaklaştırılan bir aygırla karşılaşır. Hava çok soğuktur. Isınmak için birbirlerine yaslanırlar. Çevrede başka yılkı atları da vardır. Bunlardan Demirkır, hepsine önderlik eder, fırtına ve tipinin sert olduğu bir gece saldıran kurtlarla savaşarak onları yenilgiye uğratır. Daha sonra sürüyü toplayıp bir dere kenarına, rüzgar tutmayan kuytu yerlere götürür. Ama soğuklar etkisini sürdürmektedir. Günlerce yürüdüklerinden yorgun düşmüşlerdir. Dorukısrak ise hastalanmıştır, yürüyecek durumda değildir. Sürü uzaklaşır ve yalnız kalan Dorukısrak ters yönde yürümeye çalışır. Bu sırada kuru bir damaltı bulur, burada yıkılır kalır.

Damın sahibi Hıdır Emmi ise atları çok sevmektedir. Dorukısrak'ı görür ve sıcak yiyecekler vererek onu iyileştirir. Yılkı atı kısa sürede kendisine gelir, gözleri ve tüyleri parlar. Fırtına ve karın dindiği bir gün, artık gitmek istediğini davranışlarıyla belli eder. Bunu gören Hıdır Emmi, onu serbest bırakır. Dorukısrak yola çıkar bir dereyi geçince arkadaşlarını bulur, onlarla karşılıklı kişnemelerle selamlaşır.

Artık bahar gelmiş, ortalık günlük güneşlik olmuştur. Yılkılıklar yeşil çimenlerde yayılarak baharın tadını çıkarmaya çalışırlar. Ama bu sevinçleri uzun sürmez, oraya gelen yılkı alıcılarıyla satıcıları, aralarından ikisini kementle bağladıktan sonra alıp giderler.

Nisan'ın girmesiyle Üssüğünoğlu İbraam'ın aklına Dorukısrak gelir. Oğlu Mustafa'yla ovaya iner. Dorukısrak oradadır. Kendisine gelmiş, dinçleşmiştir. Yavrusu Altay'la onu yakalamayı tasarlar. Tay ile annesi karşı karşıya gelince sevinçle birbirlerine yaklaşıp koklaşırlar. Bu sırada İbraam'ın oğlu, arkasından dolaşıp kementle yakalamak isterse de, Dorukısrak şaha kalkar ve tepeye doğru kaçmayı başarır. Altay da annesini izlemekte gecikmez.

İbraam bunu yaptığı haksızlığa yorar ama belli etmemeye çalışır. O günden sonra Dorukısrak ve tayı bir daha görünmezler.

(x) Yılkı: At, eşek sürüsü, başı boş bırakılmış at ya da eşek.

Mini ansiklopedi

NİYE DAHA ÇOK BÜYÜMÜYORUZ?

Büyüme olayı durmasa, devleşme sorunu ortaya çıkar.
Doğumdan sonra, iki yıl boyunca hızla büyüme olayı gerçekleşir. Sonra yavaşlar. Oniki, onüç yaşlarına gelindiğinde, büyüme yeniden hızlanır. Bu olay önce kızlarda başlar. Erkek çocuklar arkadan yetişirler. Gövdede, hormon adı verilen kimyasallar, büyümeyi denetler. Bu maddeler bezlerde oluşur. Şimdi bile, hormonlarınız içinizdeki hücre ve organlara haber iletetek hiç durmadan büyümenizi engellemektedir. Bir özel hormon, büyüme hormonu, onbir, oniki yaşınıza gelene kadar büyümenizi denetimi altında tutar. Sonra yeni hormonlar oluşur. Gelişmeye ve büyümeye başlarsınız. Yirmi yaşlarına gelindiğinde, gövdeniz yeni hormon geliştirmeyi bırakır ve böylece, büyüme olayı da durur.

İNEKLER NİYE SÜT VERİR?

İnekler süt yaparken, bunların sizin sabah kahvaltınızda içileceğini bilemezler. Bütün bildiği, bir yavrunun, ama kendi yavrusunun bu sütle besleneceğidir.
İnekler doğum yapar yapmaz, süt vermeye başlarlar. Süt, inek memesinde oluşur. Bu geniş, etten torba, karnının alt kısmında sallanır. İnek memesindeki özel hücreler ineğin kanındaki kimyasallarla birleşip süt oluştururlar. Dokuz ay süreyle, inekler günde iki kez sağılırlar. Sağılan sütun bir kısmı kendi yavrusunu beslemek için kullanılır, geri kalanı ya insanlar tarafından içilir ya da peynir, yağ yapımında kullanılır. Süt veren tek hayvan inek değildir. Tüm memeliler, fareden insana kadar, yavruları için süt verirler. Dünyanın değişik yörelerinde insanlar keçi, deve, lama, rengeyiği ve mandanın sütünden yararlanırlar.

Lozan Konferansına katılan Türk Heyeti toplu halde

Lozan antlaşması

Lozan Barış Antlaşması, Türk Ulusunun savaş alanlarında kazandığı başarısının kağıt üzerinde de onaylanması anlamını taşır. Antlaşma aralıklarla süren bir konferans sonucunda imzalanmıştır.

Barış Konferansı, İsviçre'nin Lozan şehrinde 20 Kasım 1922'de toplandı. Konferansa Dışişleri Bakanlığına getirilen General İsmet (İnönü) başkanlığında bir Türk Heyeti katıldı. Karşı tarafta İngiltere, Fransa, Japonya, İtalya, Yunanistan, Romanya, Sırp-Hırvat-Sloven Krallığı (Yugoslavya) devletleri vardı. Boğazlarla ilgili sorunların görüşülmesi sırasında Ruslarla Bulgarlar da konferansa katıldılar. Amerika Birleşik Devletleri sadece bir gözlemci bulundurdu.

Konferans aralıklı olarak sekiz ay sürdü. Görüşmeler canlı ve çekişmeli geçti. Bazı noktalarda anlaşma sağlanamadı. Osmanlı Devleti'yle alışverişi olan devletler, şimdi onun mirasçısı olarak kabul ettikleri yeni Türk Devleti'nin karşısına dikilmişlerdi. Ne var ki, Türk Devleti de kayıtsız ve şartsız bağımsızlık istiyordu. Konferans görüşmeleri çıkmaza girdi ve konferans 4 Şubat 1923'te dağıldı.

İtilaf Devletleri'nin dileği üzerine konferans ikinci defa 23 Nisan 1923 tarihinde yine Lozan'da toplandı. Üç ay gibi uzun bir zaman süren bu dönemde pürüzlü bütün sorunlar yeniden gözden geçirildi ve bir çözüme bağlandı.

Kararlaştırılan kurallara göre hazırlanan Barış Antlaşması 24 Temmuz 1923 tarihinde imza edildi. Ayrıca bu arada Yunanistan ile Türkiye arasında yapılan özel bir anlaşma ile savaş yıllarında tutuklanıp Yunanistan'a götürülmüş sivillerle Türkiye'de kalan sivil tutukluların değiştirilmesi sorunu da çözüldü.

Böylece Lozan Barış Antlaşması A) Sınırlarda, B) Türkiye ile Yunanistan Arasındaki Sorunlarda, C) Boğazlar Rejiminde, Ç) Kapitülasyonlarda, D) Kabotaj Sorununda, E) Borçlar Sorununda, F) Istanbul'un Boşaltılması'nda Türk heyetinin isteklerini kabul ediyordu.

Türk Ulusu, kazandığı büyük zaferlerle bağımsızlığını gerçek anlamıyla elde etmişti. Lozan Antlaşması'yla onun bu hakkını bütün dünya tanımış oluyordu.

Lozan'ın önemini, elde edilen başarının büyüklüğünü anlamak için Mondros Mütarekesine bakmak, Sevr Antlaşmasını göz önüne getirmek yeter. Sevr Antlaşmasıyla yok edilmek istenen bir ulus, eşsiz bir kahraman, üstün bir devlet adamı olan Atatürk'ün çevresinde toplanmış, soylu başını kaldırıp bütün güçlüklere göğüs gererek, dünyayı hayran bırakan başarılar kazanmıştır. Sonunda kanı ve canı pahasına hak ettiği bağımsızlığını Lozan'da gururlu düşmanlarına zorla kabul ettirmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 23 Ağustos 1923 tarihinde Lozan Antlaşmasını onayladı.

Temmuz ayı, Lozan Barış Antlaşmasının 59. yıldönümüdür, saygıyla kutluyoruz.

"İKİ SORU İKİ YANIT" Yarışmasının Sonuçları

Türkiye İş Bankası tarafından düzenlenen ve her hafta radyoda yayımlanan "İki Soru-İki Yanıt" yarışmasını Mayıs ayı içinde kazanarak ödül alanların adları şöyledir:

GÖKHAN DEMİRCİ-Karşıyaka/İzmir
EMİNE YANIK-Of/Trabzon
SONER COŞKUN-Antalya
SELÇUK KENAR-Adapazarı
HABİBULLAH AKTAŞ-Karabük
RAMAZAN KAHYA—Şabanözü/Çankırı
MERAL ERDOĞAN-Arhavi/Artvin
AYŞEGÜL ÖZSAR-Senirkent/Isparta
SEMİR ZUBUROĞLU-Mersin
NUSRET ŞAHİN-Hamamönü/Ankara
EBRU TANBOĞA-Ankara
AHMET ONGAN-Kahramanmaraş
MÜZEYYEN YILDIRIM-Ceylanpınar/Urfa
SERGÜLEN SEVİNÇ-Arhavi/Artvin
AYVAZ ÖZGÜR-Bursa
AHMET ÇALIKUŞU-Adana
EMİNE ARSLAN-Antalya
RAMAZAN HEYBETLİ-Senirkent/Isparta
ÜMİT AÇIKGÖZ-Bafra/Samsun
HAYRİYE ÇAKMAK-Borçka/Artvin
GÜLŞEN EMEKSİZ-Eynesil/Giresun
MESUT DOĞAN-Eğridir/Isparta
İSMAİL CEYHAN-Bornova/İzmir
TAHSİN YILDIRIM-Gölhisar/Burdur
S. FEYZAL KIROĞLU- Erzurum
KADİR ALBAYRAK-Yığılca/Bolu
FAYSAL YÜKSEL-Polatlı/Ankara
CİHAN AKIŞ-Dursunbey/Balıkesir
MUNİSE SAĞLAM-Alanya
SEYFETTİN KAHRAMAN-Kahramanmaraş
EMİNE ÇİĞDEM CANATAN-Erzurum
ŞENGÜL BİLGİN-Sarıyer/İstanbul
HANDAN BABAOĞLU-Kadirli/Adana
ÜMMÜ GÜNAL-Çumra/Konya
GÜLAY DUMLUPINAR-Tomarza/Kayseri
ERSİN AKAR-İzmir
TÜRKAN ÖZKUL-Kırşehir
KUDRET BÜLBÜL-Konya
KANİ ATASEVEN-Bafra/Samsun
ŞEHNAZ MUŞTU-Dolaplıkuyu/İzmir

Bankanız İş Bankası'nın sizin için düzenlediği "İKİ SORU-İKİ YANIT" adlı yarışma sürüyor. Yarışmanın radyolardan HER PAZAR yayın saatleri şöyle: İstanbul: 14.00-14.10, Ankara: 13.50-14.00, İzmir: 13.45-13.55, Çukurova: 13.30-13.40, Antalya: 13.30-13.40, Erzurum: 13.30-13.40, Trabzon: 13.30-13.40, Diyarbakır: 13.30-13.40.

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Mimar Sinan'ın İstanbul'da Kanuni Sultan Süleyman adına yaptığı dört minareli ve on şerefeli camidir. 1549'da yapımına başlanmış ve yedi yılda tamamlanmıştır. Dış görünüşü kadar iç süslemesi de değerli olan bu caminin adı nedir?

2. Amerika'nın kuzey batısında Kanada'dan Asya kıtasına doğru uzanan büyük bir yarımadadır. Yüzölçümü 1.520.000 kilometrekaredir. Merkezi Juneau şehridir. Bering tarafından keşfedilen buraya halk 1783'den itibaren yerleşmeye başlamıştır. 1867'de Amerika hükümeti yarımadayı 72 milyon altın dolar karşılığında Rusya'dan satın almıştır. ABD'nin cumhuriyetlerinden biri olan bu yarımadayı tanıdınız mı?

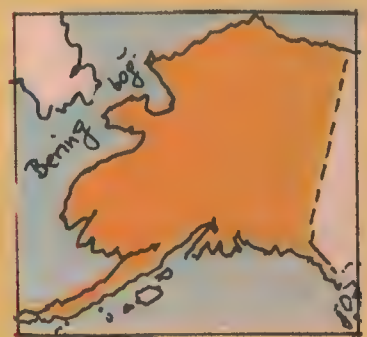

3. Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal marşı olan İstiklâl Marşı'nın bestecisi kimdir?

4. Dil varlıklarını ve yazılı belgeleri inceleme yoluyla bir toplu luğun kültürünü araştırma işine ne denir?

5. Bir şeyin sahibi tarafından bir ücret karşılığında eğreti olarak kullanılması için başkasına verilmesine ne ad verilir?

6. Eskiden insanları döverek eğitmenin ve cezalandırmanın geçerli olduğu zamanlarda ayak tabanlarına vururken ayakları uygun bir durumda sıkıştırıp tutmak için kullanılan ve kalınca bir sopa ile bunun iki ucuna bağlı bir ipten yapılmış olan işkence aletine ne ad verilir?

7. Bir uçağın uçuşta izlediği yolun yüksekliklerini çizgi halinde tesbit etmek üzere kurulmuş basıölçere ne denir?

8. Bir görevlinin elindeki olanakları kötüye kullanması yolunda verilen para ya da mala ne denir?

9. Sinema, tiyatro, opera ya da bale gibi gösteriye dayanan sanatlarda eserin bir sanat ürünü olarak ortaya konulmasından sorumlu olan sanatçıya ne ad verilir?

10. Birinci Babil sülalesinin altıncı kralı ve ilk imparatorudur. M.Ö. 2004-1961 yılları arasında devleti yönetmiştir. Sümerler'le Akadlar'ın uzun zamandan beri kullandıkları kanunları bir araya toplayıp tarihin bildiğimiz ilk yazılı kanunlarını meydana getirmiştir. Bu ünlü Babil imparatoru kimdir?

11. Yeryüzünün en kuzeyinde, Asya'nın, Amerika'nın ve Avrupa'nın en kuzey uçlarını kaplayan 66° 33' kuzey enleminde bulunan buzlarla kaplı denizin adı nedir?

12. Bikilerden çeşitli yollarda elde edilen ya da kimyasal olarak yapılan güzel kokulu ve uçucu sıvıya ne denir?

13. Bir malın cinsi, miktarı, fiyatı gibi niteliklerini belli etmek için üzerine konulan yazılı kağıt ya da mukavva parçasına ne denir?

Yanıtlar 29. Sayfada

ülkemizi tanıyalım!

NİĞDE

BÖLGESİ: İç Anadolu.
KOMŞULARI: Ankara, Konya, İçel, Adana, Kayseri, Nevşehir, Kırşehir illeridir.
YÜZÖLÇÜMÜ: 14.857 km^2
NÜFUSU: 506.614
İLÇELERİ: Merkez, Aksaray, Bor, Çamardı, Ortaköy, Ulukışla.
ÖNEMLİ YÜKSELTİLERİ: İlin orta kesimlerinde yükselen Melendiz Dağı 2.935 m.ile Hasan Dağı 3.250 m.olan sönmüş yanardağ konileridir. Güney kesiminde Toros Dağları'nın dik duvarı yükselir.

Toroslar

Alâettin Camii

ÖNEMLİ DÜZLÜKLER: İl toprakları kuzeybatıya doğru Tuz Gölü doğrultusunda yüksekliğinden kaybeder. Bu yörede 900 metrenin altına düşer. Bu 1.190 m olan ortalama yükseltinin altında bir yükseklikliktir.
ÖNEMLİ AKARSULARI: Melendiz Dağı'ndan inen ve Aksaray Ovası'nı sulayan Melendiz Suyu ilin en önemli suyudur. Buna "Beyaz Su" adı da verilir. Bunun dışında Bor ve Niğde ovalarını sulayan Uzandı Deresi vardır.
BİTKİ ÖRTÜSÜ: Yağışların azlığı yüzünden Niğde'de orman yok gibidir. Yüzölçümünün % 2'si ormanlıktır. Geride kalan bölge steptir. Toroslar'ın kuytu yamaçlarında, sarp yerlerinde, Melendiz ve Hasan dağlarının bazı bölümlerinde ormana rastlanır.
İKLİMİ: Niğde ilinde kara iklimi görülür. Kışı karlı ve soğuk geçer. Yazları ise çok sıcak değildir. Bir yayla havası vardır.
TARIM: Topraklarının yarıdan çoğu tarıma elverişlidir. En çok buğday yetiştirilir. Buğdaydan sonra çavdar ve arpa, yetiştirilen tahıl çeşitlerindendir. Şeker pancarı da Niğde'de yetiştirilen önemli bitkilerdendir. Sebzeler içinde fasulye başta gelir. Meyveler içinde de misket elması bol miktarda yetiştirilir. Bağcılık da gelişmiştir.
HAYVANCILIK: Çayır ve otlaklarda büyük ve küçükbaş hayvancılığı yapılır. Koyun ve keçi beslenen hayvan türleri içinde ön sırayı alır.

TARİHİ:

Tarihin ilk çağlarından beri yerleşme yeri olmuştur. Kazılarda bulunan eserlerden, ilk kentin Hitit devrinde kurulduğu sanılmaktadır. Sürekli istilâlara uğraması yüzünden bölgede, antik devirden fazla kalıntı kalmamıştır. Niğde Bizanslılarla Araplar arasındaki savaşlarda önemli bir rol oynamış, 1071 Malazgirt Savaşından sonra Selçukluların eline geçmiştir. 1308'de

Saat Kulesi

Moğolların, 1335'te de Eretna oğullarının ve 1467 yılına kadar da Karamanoğullarının egemenliğine girmiştir. Onbeşinci yüzyılda Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Selçuk taş işleme sanatı örneği

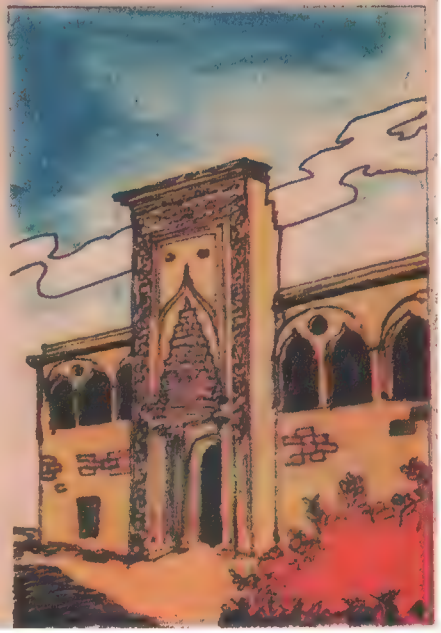

Hİ YAPILARI.
(11. yüzyıl), Alâeddin Camii
, Sungur Bey Camii (1335), Hü-
Hatun Türbesi (1312), Akmed-
402) ile Bor ve Aksaray'da Sel-
ve Osmanlılardan kalma camiler,
nlar vardır.

ÖZLERİ:
ti Bor'un pazarı sür eşeğini Niğ-

lü:
de'nin şirin bir ilçesi olan Bor,
yla da ünlüdür. Kentin birçok
e Salı günü kurulan pazar, şafak
ken başlar ve gün batana dek sü-

llerde, hiçbir motorlu taşıtın ol-
dönemlerde, pazara gelip gitme
nızca atlı arabayla ya da eşekle
rmış. Bir gün önce, geceden yola
köylüler, konaklaya konaklaya
gelirlermiş. Bu konaklama yerle-
birisi, kentin doğusunda kalan
ı Gölü kıyılarıymış. Sıcak bir
cesini yolda geçiren, bu arada pa-
satacağı yün, yoğurt, tavuk vb.
ürünlerini eşeğine yükleyen, bu
n de kendisi yürüyerek gelen bir
pazar için zamanın erken oldu-
görüp, gölün serinliğinde biraz
mek istemiş. Ama yorgun oldu-
n gölün serinliğinde uyuyuver-
Köylüler pazar alışverişini yapıp
rine dönerken uyanabilmiş. Du-
anlayan, gülüp alay eden arka-
n: Geçti Bor'un pazarı, sür eşe-
Niğde'ye, diye bir de öğütte bu-
uşlar. Çünkü ertesi gün, Bor'a 15
adar uzaklıkta olan Niğde'nin pa-
mış.
u söz bugün pazarı kaçıran, pazara
omeyen köylüler için değil, fırsa-
r işi, bir amacı gerçekleştirme ola-
ı, koşullarını yitirenler için söyle-
. Borluların değil, herkesin dağar-
da yer alıyor.

avent Hatun Türbesi

ÜLKELERİ TANIYALIM

Lihtenştayn
(Liechtenstein)

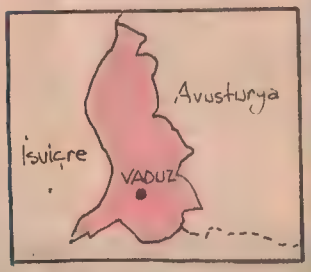

Alp Dağlarının ortasında sakin bir vadide, mutlu, çalışkan insanlar yaşarlar. 200 yıla yakın bir süredir topraklarında düşman askeri görülmemiştir. Dünya, iki kez savaş ateşiyle yanarken, onlar hiç zarar görmeden günümüze gelebilmişlerdir.

Günümüzde geliri en yüksek, ödediği vergi en düşük kişiler burada yaşarlar. İşsizlik, enflasyon, cinayet, çevre kirlenmesi gibi dertleri de yoktur ve uzun süredir ordularını bile kaldırmışlardır.

Adı Lihtenştayn olan bu ülkeyi Prens Franz Josef II yönetir.

Batıda Ren Nehri ve İsviçre, doğuda Avusturya ile çevrilidir. 26.000 kişilik nüfus Almanca konuşur ve yarıya yakını düzlükte, geri kalanı dağlarda yaşar. Havaalanı yoktur. Başkent Vaduz'da tren durmaz. Başkent nüfusu 5.000 kadardır. Doğal hiçbir zenginliği yoktur. Hemen hemen herşeyi dışardan almak zorundadır. Ancak bu ülke, yeryüzündeki en gelişmiş endüstri ülkelerinden biridir. Merkezi ısıtma sistemlerinden, sosis tulumlarına kadar her şey yapılır. Apollo astronotları ile Ay'a yollanan ve güneş rüzgar denemelerinde kullanılan bir aracı bu ülke firmaları geliştirmiştir. 1979'da dünyanın en yüksek ihracat gelirine sahip ülke olmuştur.

Oysa otuzbeş yıl öncesine kadar bu ülkenin yarı nüfusu tarımla uğraşırdı. Bugün ise % 4'ü tarım yapar.

Lihtenştayn'ın iki kasabası dışında kadınların oy verme hakkı yoktur. Ülke erkekleri yabancı kadınlarla evlenebilirler ama, kadınlar yabancı erkekle evlenirse, vatandaşlık haklarını yitirirler.

Lihtenştaynlılar, eski Avusturya soylularıdır. 1608'de imparatorluğun prensleri olmuşlar, bu toprakları satın alıp 1700 sıralarında aile adını ülkeye vermişlerdir.

Ülke 1920'lere kadar Avusturya ile yakın ilişki içindeyken, o yıllarda İsviçre ile sıkı bağlar oluşturmuş, iki ülke arasında sınır, gümrük sorunları kalkmıştır. Dış ülkelerde bu minik ülkeyi İsviçre temsil eder ve ülkelerde İsviçre Frankı kullanılır.

Ülkenin adı geçince, ilk akla gelen "pul" olur. Ulusal gelirin % 10'unu puldan sağlarlar ve koleksiyoncular için Lihtenştayn pulları çok değerlidir. bir gümüş madalya alan Bayan Hanni Wenzel de ulusal bir kahramandır. Lihtenştayn, "parlayan taş" anlamına gelir. Yönetim biçimi monarşidir. 26.000 kişilik nüfusun % 92'si katoliktir.

İklimi Alpin iklimidir.

NÜFUSU	26.000
YÜZÖLÇÜMÜ	157 km²
BAŞKENTİ	Vaduz
DİLİ	Almanca
DİNİ	Katolik
PARASI	İsviçre Frankı

Görmediğimiz hayvanlar

KEŞİŞ FOKU

KATEGORİ: Deniz memelilerinden
BOYUT: 2.4 metre uzunluğunda
AĞIRLIK: 250 kilo
YAŞAM SÜRESİ: Bilinmiyor
YAŞADIĞI YER: Hawai kıyılarındaki mercan kayalıkları
YİYECEĞİ: Balık, kabuklular ve diğer küçük deniz hayvanları.
BİLGİ: Keşiş foku çok yavaş hareket eder ve uysaldır. Avcılar için kolay bir avdır. Bugün dünyada yalnızca 1.500 keşiş foku yaşamaktadır.
BİLİMSEL ADI: Monachus schauinslandi.

UÇAN LEMUR

KATEGORİ: Küçük memeli
BOYUT: Kuyruğu ile 65 santim
AĞIRLIK: 1.5 kilo
YAŞAM SÜRESİ: Bilinmiyor
YAŞADIĞI YER: Güneydoğu Asya'da sık ağaçlı ormanlar
YİYECEĞİ: Çiçekler, meyveler ve yapraklar
BİLGİ: Bir ağaçtan bir ağaca kayarcasına 100 metre kadar gider. Kanatlarını oluşturan deri boynunu, bacaklarını ve kuyruğu birbirine bağlar.
BİLİMSEL ADI: Dermoptera order

AKSİS GEYİĞİ

KATEGORİ: Memeli
BOYUT: 1 metre uzunluğunda ve 1 metre yüksekliğinde
AĞIRLIK: 27-45 kilo arasında
YAŞAM SÜRESİ: 8-10 yıl arası
YAŞADIĞI YER: Sık ormanlar ve açık otlaklar
YİYECEĞİ: Yapraklar, küçük fidanlar, böğürtlen, küçük fındıklar, çiçek ve meyveler.
BİLGİLER: Her yaz, erkek geyik boynuzlarını düşürmeye gider. Yenileri çıkınca, sürüye katılır.
BİLİMSEL ADI: Artiodactyla axis

HESAP MAKİNESİ

Gerçek bir hesap makinesi olmasa da, abaküs toplama için çok kullanışlıdır.

Bu cep-boyu hesap makinesi aynı zamanda kalemdir.

Dünü Aritmetik binlerce yıldır insanlar için bir sorun olmuştur. Kendilerine yardımcı olması için de birtakım araçlar kullanılmıştır. Bunlardan ilki basit bir hesap aygıtı olan "abaküs"dür. Birbirine paralel madeni çubuklara geçirilmiş boncuklar oluşturur bu aygıtı. Boncukları aşağı yukarı kaydırarak toplama ve çıkartma işlemleri yapılır. Hem de hızlı bir biçimde. Günümüzde, Çin ve Japonya'da hâlâ abaküs kullananlar vardır.

Ancak abaküs bir sayım aygıtıdır, gerçek bir hesap makinesi değildir. Abaküsde toplamayı insan yapar. Oysa hesap makinesinde insan numaraları makineye geçirir ve toplamayı makine gerçekleştirir.

Hesap yapmayı beceren ilk makine 1624'te, ünlü Fransız düşünürü Blaise Fascal tarafından yapılmıştır. Pascal'ın babası vergi toplardı ve bu yüzden de sabahlara kadar binlerce rakamı toplar çıkarırdı. Pascal, toplama ve çıkarma işlemlerini babasının yerine yapabilecek bir makine gerçekleştirmişti. Bu hesap makinesi ayakkabı kutusu büyüklüğündeydi. Numaraları yazmak için de düğmeleri vardı. Düğmeleri kullandıktan sonra, çıkan karşılığı okuyabiliyordunuz. Bu olaydan aşağı yukarı 200 yıl kadar sonra, Charles Babbage adlı bir İngiliz daha gelişkin bir makine ortaya çıkardı. Buna "çözümlü makine" adını vermişti. Bu aygıt topluyor, çıkarıyor, çarpıyor ve bölüyordu. Öyle ki, ona vermiş olduğunuz numaraları bile bir zaman sonra da olsa hatırlıyordu. Ancak Babbage'in hesap makinesini yapmak çok güçtü ve bu yüzden yalnızca bir tane yapıldı.

Bugünü Charles Babbage'in "çözümlü makine"si, basit bir makine değildi. Bu bir bilgisayardı, bir kompütürdü, yani bir elektronik beyindi. İşte bugün ceplerde taşınabilen küçücük hesap makineleri de birer küçük kompütürdür.

İlk çağdaş elektronik beyin aşağı yukarı günümüzden otuz yıl önce gerçekleştirildi. Adı ENIAC'dı. Bir saniye içinde 5.000 kadar toplama yapabiliyordu. ENIAC'ın cebe sığması biraz zordu. Ama Sevimli bir Dev onu cebine koyabilirdi, çünkü ENIAC küçük bir ev boyutundaydı.

ENIAC'ın gerçekleştirildiği günlerden beri, bilgisayarlar her gün daha gelişip kullanışlı biçime geldiler. Artık bir bilgisayar bugün bir saniyede 36 milyon toplama yapabiliyor.

Şimdiyse kompütür parçacıkları kullanılarak bilgisayarların bölümleri çok daha küçük yapılabiliyor. Dev ENIAC'ı oluşturmak için gereken binlerce parça bugün artık iki tane posta pulu kadar yer kaplıyor.

Minik kompütür parçacıkları kullanılarak yapılan hesap makineleri kol saatlerine ve kalemlere yerleştirilebiliyor. Bu yeni hesap makineleri, eskilerin yapmadığı bir sürü işi başarıyor. Saat söyleyen, önemli günleri hatırlatan, müzik çalabilen makineler yapılıyor.

Elektronik oyunlar oynayan, hattâ yabancı dilden çeviri yapabilen makineler bile var. Eğer rakam okumayı sevmiyorsanız, sizinle konuşabilen bir hesap makinesi alarak bu sorunu da çözümleyebilirsiniz.

Satürn ve Halkaları

Halkaları olan tek gezegen Satürn değildir. Jüpiter ve Uranüs çevresinde de halka olduğu anlaşılmıştır.

Satürn çevresindeki halkaların nasıl oluştuğu bilinmemektedir. Bazı bilginler, Satürn ve aylarının ilk ortaya çıktığı zaman ortada kalan birtakım parçacıkların bu halkaları yaptığını ileri sürerler. Bazı bilginler de, bir zamanlar Satürn çevresinde dolaşan bir aydan kalan parçacıklar olduğunu söylerler.

Satürn çevresinde önceleri iki halka olduğu sanılırdı. Ancak güçlü teleskopların yardımıyla bu halka sayısının dört olduğu görüldü. Ne var ki, Voyager 1 Satürn'e yaklaşınca bu halka sayısının yedi olduğu öğrenildi: A, B, C, D, E, F ve G. Ancak bu ana halkaları oluşturan küçük başka halkalar da ortaya çıkarılınca, bilginler artık Satürn çevresindeki halka sayısının yüz, hatta bin kadar olduğunu söylemeye başladılar.

Satürn halkaları kırmızı, kahverengi ve bronzdur. Halkalar milyonlarca buz ve buzla kaplı kaya parçacıklarından oluşur. Sürekli hareket halinde olan bu halkaların hızı saatte 1.290 km.dir.

Satürn halkalarını ilk gören Christian Huygens'dir. (1660).

Satürn, adını zaman tanrısı Satürn'den alır. Çok yavaş hareket eder. Bir Satürn yılı , Dünya'da 11.000 güne eşittir. Ekvator çapı 373.000 km.dir, yani Dünyanın aşağı yukarı 10 katı. Bir Satürn günü uzunluğu 10 saattir ve bir yıl 30 Dünya yılına eşittir. Isı,eksi 178° ile eksi 112° arasıdır. Atmosferini metan, hidrojen, amonyak ve helyumdan oluşan kalın, buzlu bir gaz tabakası oluşturur. Yüzeyi, Jupiter gibi buzludur. Oniki ayı vardır. Bunlardan Titan adlı ay, güneş sisteminin en büyüğüdür.

Satürn gezegeninin Dünya'ya ve Güneş'e göre karşılaştırılması. Satürn'nün ekvatoru Dünya'nınkinden 10 misli büyüktür.

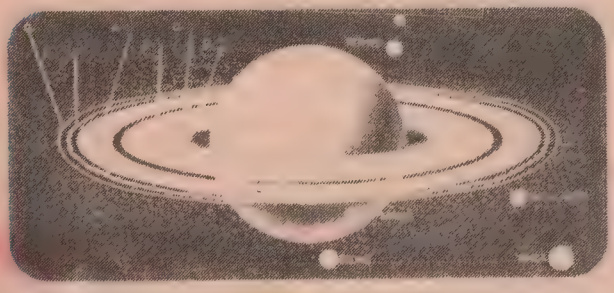

Voyager 1 Satürn'e yaklaşınca halkaların adedinin dört değil, yedi tane olduğu anlaşıldı.

Satürn, çok ağır hareket eder. Bir Satürn gününün uzunluğu 10 saattir ve bir yılı 30 Dünya yılına eşittir.

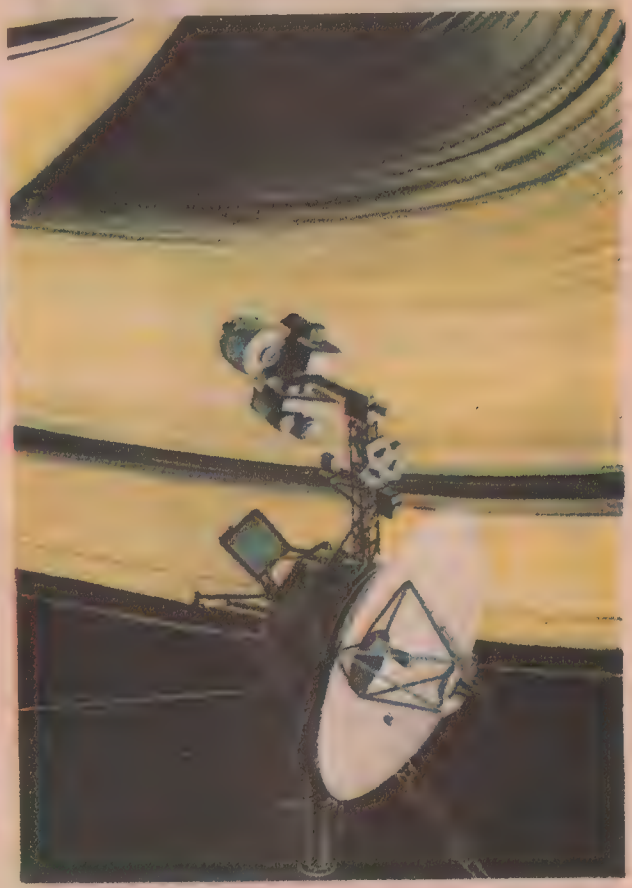

Halkalar buz ve buz kaplı kayalardan oluşuyor.

ÜNLÜ KİŞİLER

İBNİ BATTUTA

- Ünlü Arap Gezgini
- 1304'de Tanca (Fas) da doğdu
- Gezileri 29 yıl sürdü

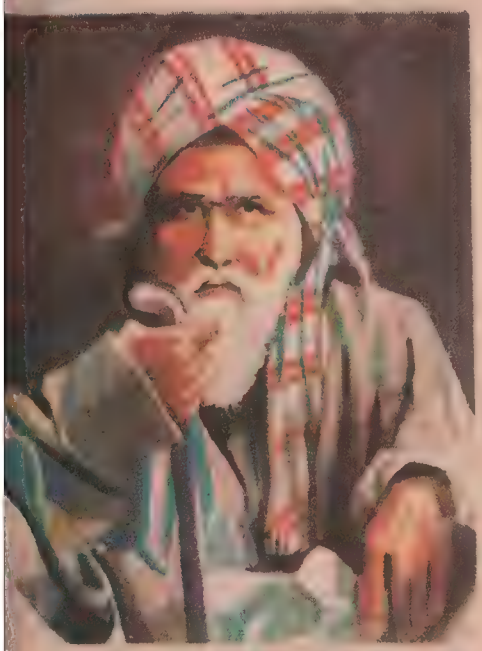

ÖZELLİKLERİ

- Coğrafya bakımından Sudan ve Nijerya bölgesinin asıl kâşifinin İbni Battuta olduğu kabul edilmektedir.
- Istanbul'da Bizans imparatoru tarafından Saray'da kabul edildi ve 36 gün kaldığı bu ünlü kentin birçok yerini gezerek notlar aldı.
- Zengibar, Maldiv Adaları, Hindukuş ve Sumatra ile ilgili olarak verdiği bilgilerin, kendisinden sonra geziler yapan batılı gezginler ve uzmanlarca doğru olduğu belirtildi.
- Çeşitli ülkeleri tanımak, oralardaki insanların yaşamlarıyla ilgili bilgiler edinmek amacıyla serüvenden serüvene koştuğu gezileri 29 yıl sürdü.
- Seyahatnamede, Osmanlılara temel olan kuruluşun oluşturulmasında büyük payı olan Orhan Gazi'nin kalelerinin sayısının yüze yakın olduğu, bunları sürekli olarak bir savaşa hazır tuttuğu özenle anlatılır.
- Seyahatnamede, İslam dünyasının ekonomi, sanat ve ulaştırma konularıyla ilgili sorunlarını incelemek isteyecekler için geniş bilgiler vardır.

Doğu'nun tanınmış gezginlerinden olan İbni Battuta, 1304'de Fas'ın Tanca kentinde doğdu. Hukuk ve din öğrenimi yaptıktan sonra 22 yaşındayken Mekke'ye Hac'a gitmek üzere ülkesinden ayrıldı. Sahip olduğu bilgilerden ötürü gittiği yerlerde itibar gördü, önde gelen kişilerle tanıştı. Önce Antakya'ya kadar olan yerleri gördü, sonra İran ve Irak'ın kuzeyinden başlayıp Mardin'e kadar olan yerleri dolaştı. Yeniden güneye döndü, 1329-1330 yıllarında Mekke'de bulundu. Yemen'i dolaşarak Afrika'ya geçti ve Somali'yi gördükten sonra Afrika'nın doğu kıyısını izleyerek Zengibar'a kadar gitti, buradan Afganistan'a geçti. Daha sonra Suriye'de Lazkive'ye geldi, bir Ceneviz gemisiyle Alaiye (şimdiki Alanya)'ya çıktı ve Anadolu'da, Antalya, Burdur, Isparta, Eğridir, Denizli, Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Kayseri, Sıvas ve Erzurum'u dolaştıktan sonra Sinop'a geldi. Buradan Kırım'a geçerek Harizm, Neveraünnehir, Horasan, Delhi ve Afganistan'da bulundu. Endonezya ve Cava'yı gördü, Çin'de Pekin'e kadar gitti ve 1349'da ülkesi Fas'a döndü.

Gezilerini tamamlamadığı inancında olan İbni Battuta bu kez İspanya'ya gitti, dönüşünde Büyük Sahra'yı, Sudan'ı ziyaret etti ve böylece gezilerini bitirmiş oldu.

İBNİ BATTUTA SEYAHATNAMESİ

İbni Battuta, ülkesi Fas'a döndükten sonra Sultan Ebu İnan, gezilerinde gördüklerini bilginlerden İbni Cuzey el-Kelbi'ye anlatmasını ve böylece bir gezi kitabının oluşturulmasını istedi. Kitabın daha çok bilinen adı, "göç" anlamına gelen "Rihlet"tir. Asıl adı ise "Tuhfet-ün Nuzzar fi Garaib-il-Emsal ve'el-Acaib-il-Efsar" (Garib Seferler ve Tuhaf Örnekleriyle Karşılaşanların Armağanı)'dır. Fakat genellikle "İbni Battuta Seyahatnamesi" olarak bilinmektedir. Gördüklerini ve izlenimlerini olduğu gibi anlatmıştır. Bu arada bilgin Cuzey'in kendisi de kitaba bazı bilgiler ve öyküler eklemiş, Şam, Bağdat, Kahire, Mekke ve Medine gibi önemli kentlerden söz ederken sayfalara o zamanın ünlü şairlerinin şiirlerinden bazı örnekler almıştır.

Yalnız gezi kitabını incelemiş olanlar bazı bilgilerde eski coğrafyacı ve gezginlerin yapıtlarından yararlanıldığını, örneğin Çin'den dönüşünde Sumatra Hükümdarı ile görüştüğü, oğlunun düğününde bulunduğu yolundaki sözlerinin doğru olmadığını söylemişlerdir. Anadolu gezisi sırasında, yine Erzurum'dan Birgi'ye bir günde geldiğini belirten yazının da gerçeğe uymadığına, Bizans İmparatoru'nun adının yanlış yazılmış olduğuna işaret etmişlerdir.

Bütün bunlar bir yana bırakılırsa Seyahatname'nin her bakımdan önemli bir yapıt olduğu kabul edilmektedir. Doğu Afrika, Nijerya, Sudan, İndus, Sumatra ve Maldiv Adaları'yla ilgili olarak verdiği bilgilerin doğru olduğuna özellikle değinilmektedir. Ayrıca Seyahatname'de, Asya'da çeşitli yerlerdeki valiler, emirler, askerler ve bunların kuruluşlarıyla ilgili geniş bilgiler vardır. Gezi notlarında coğrafya ve tarih bilgilerinden çeşitli ülkelerdeki insanların yeme, içme ve giyinişleriyle kullandıkları araçlar konusunda da geniş bilgiler verilmektedir.

İbni Battuta, kitabında, yaşadığı çağda birçok Türk ülkesini çeşitli yanlarıyla anlatmaktadır. Anadolu ile ilgili olarak verdiği bilgiler de çok geniştir. Bu bakımdan kitabın Türk tarihi bakımından da önemi vardır.

ATEŞ KUŞAN CANAVAR

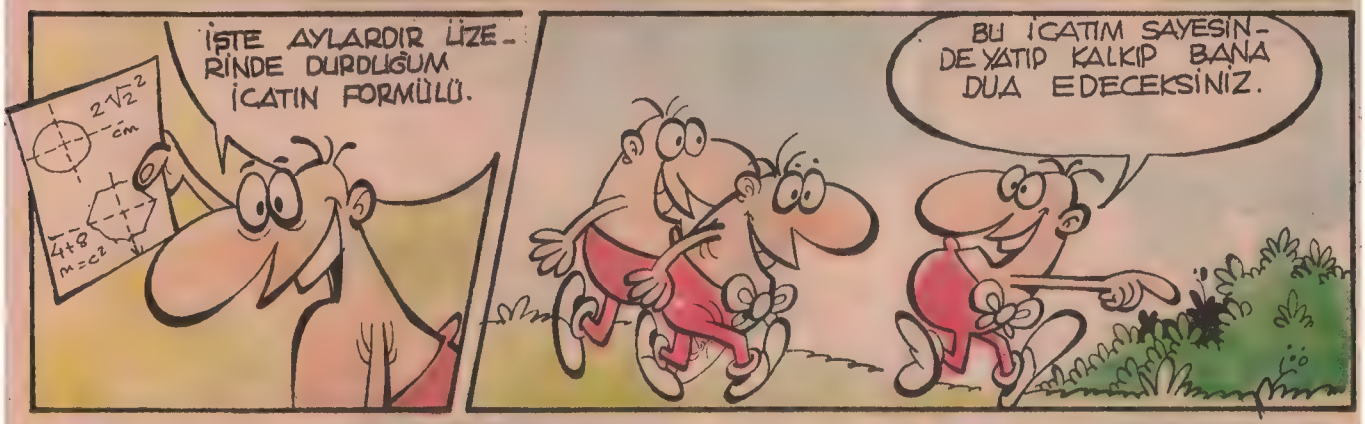

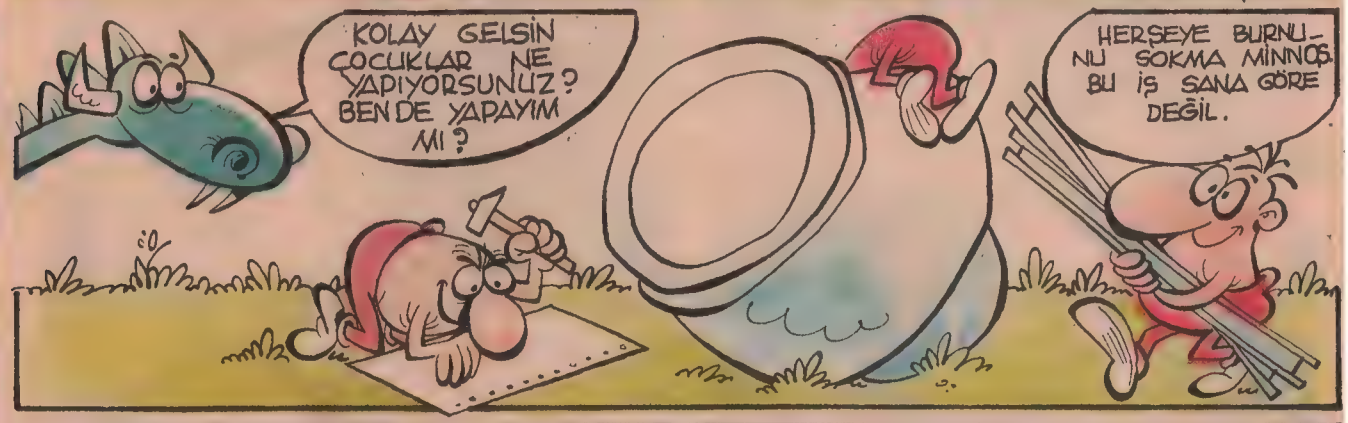

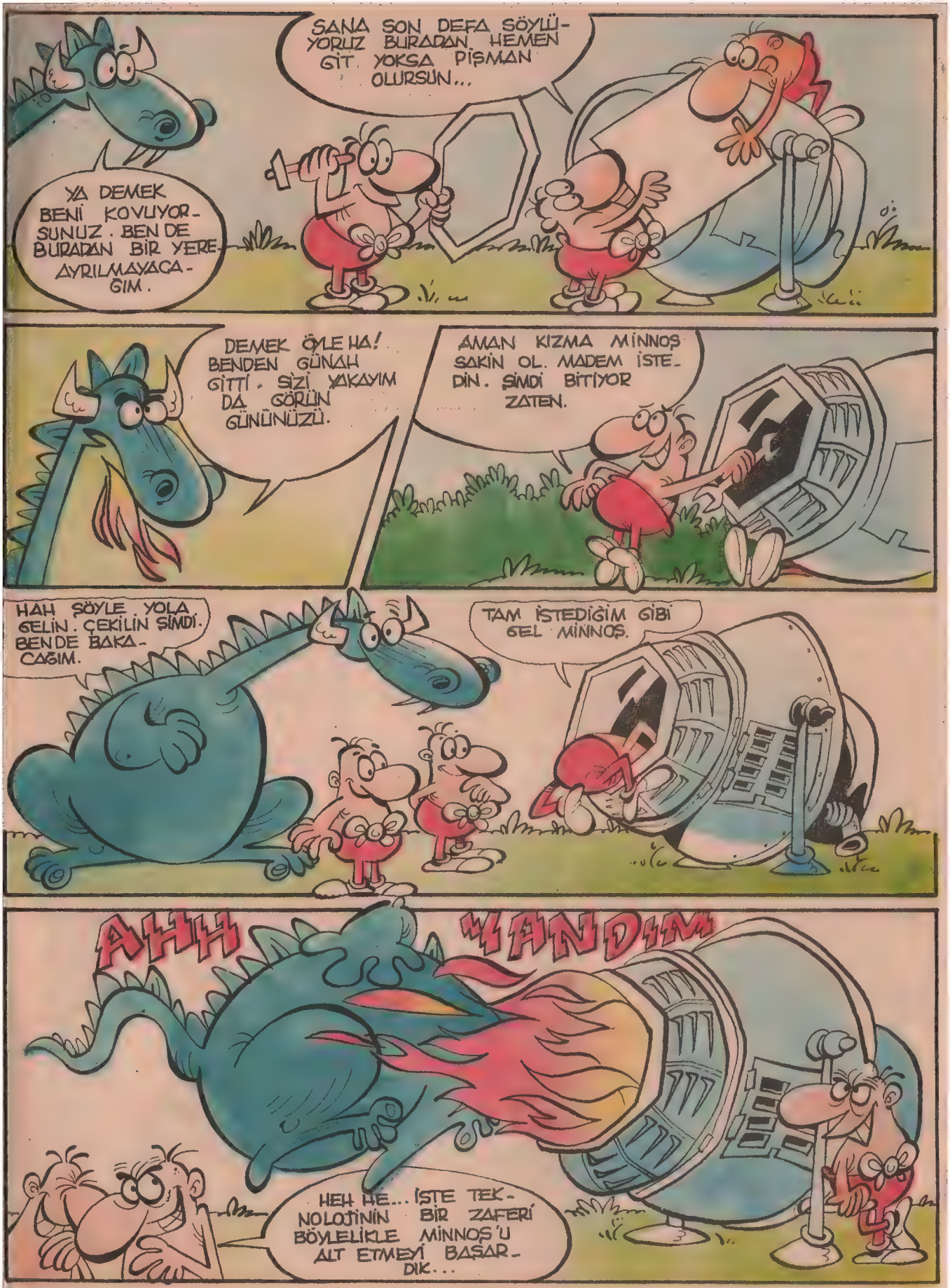
SANA SON DEFA SÖYLÜYORUZ BURADAN HEMEN GİT YOKSA PİŞMAN OLURSUN...
YA DEMEK BENİ KOVUYORSUNUZ. BEN DE BURADAN BİR YERE AYRILMAYACAĞIM.
DEMEK ÖYLE HA! BENDEN GÜNAH GİTTİ. SİZİ YAKAYIM DA GÖRÜN GÜNÜNÜZÜ.
AMAN KIZMA MİNNOŞ SAKİN OL. MADEM İSTEDİN. ŞİMDİ BİTİYOR ZATEN.
HAH ŞÖYLE YOLA GELİN. ÇEKİLİN ŞİMDİ. BENDE BAKACAĞIM.
TAM İSTEDİĞİM GİBİ GEL MİNNOŞ.
AHH
YANDIM
HEH HE... İŞTE TEKNOLOJİNİN BİR ZAFERİ BÖYLELİKLE MİNNOŞ'U ALT ETMEYİ BAŞARDIK...

TEK ŞAHA KARŞI AT VE ER

Atı ve eri olan taraf, şahı uzakta ise, genellikle kazanamaz.

Bu oyun sonu ile önceki sayıda incelediğimiz oyun sonu (Tek şaha karşı Fil ve Er) arasında iki fark vardır:

1. At, fil gibi eri uzaktan koruyamaz.
2. Er ve at aynı zamanda birbirlerini koruyamazlar. (Oysa karşılıklı Savunma fil ve er için mümkün olabilir.)

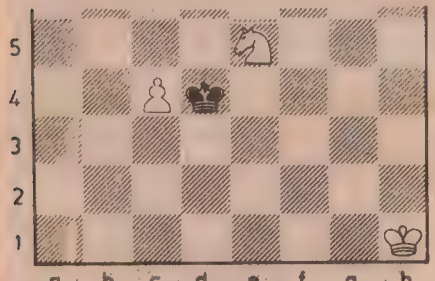

Diyagramdaki durumda siyah şah en azından eri alacağından, oyun berabere olur.

2. Diyagramdaki durumda Beyaz kazanır. Siyah şah yine ata hücum etmiştir, ancak onu alamaz. Atı aldığı zaman, ilerleyecek olan ere yetişemez. (Atı alınca, er ile ilgili eşkenar dörtgenin dışında kalır.)

Diyagramlardaki iki örnekten bir kural ortaya çıkar: Üstün olan tarafın şahı uzakta iken, rakip şah eri tehdit etmişse, kazanç ancak atın eri geriden savunmasıyla mümkündür. Çünkü bu savunmada, rakip şah atı alınca, ere yetişemez.

3. Diyagramda bu kuralın bir istisnası vardır.

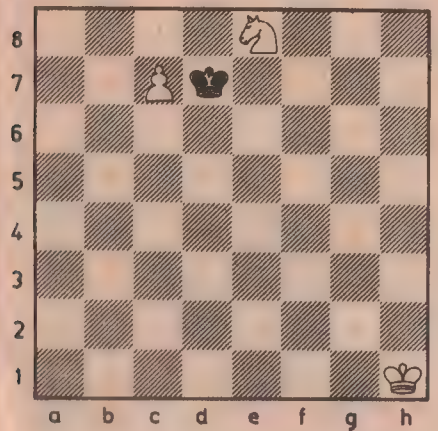

Er köşe eri değildir ve sondan bir önceki yatayda bulunmaktadır. At, eri

SATRANÇ KÖSESİ

önden savunduğu halde, Beyaz kazanır. Siyah şah atı alınca, er vezire terfi eder. Siyah şah atı almayıp, d7 ve c8 karelerinde oynayarak beklerse, beyaz şah ere yaklaşır ve kazanır.

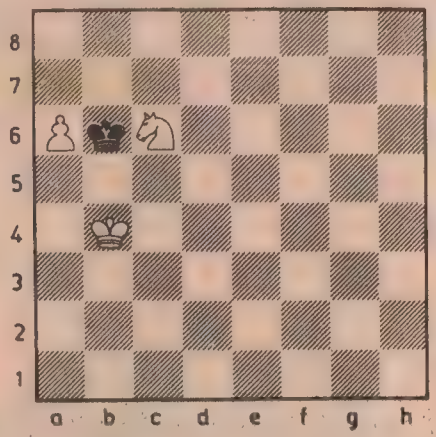

Diyagramdaki er, köşe eridir. Beyaz, eri çok erken ilerletmek zorunda olduğundan, kazanamaz.

1. a7 Şb7 2.Şb5 Şa8 2.Şb6 pat. (Beyaz şah, a6, c7, c8 karelerinden birine gidince, yine pat olur.)

Beyaz atı feda edince de kazanamaz: 1.Ab8 Şa8 (1.., Şc7?? 2.Ad7! Şc6 2.Şc4 Şc7 4.Şc5 Şc8 5.Şc6 Şd8 6.a7 Beyaz kazanır) 2.Şb5 Şxb8 berabere.

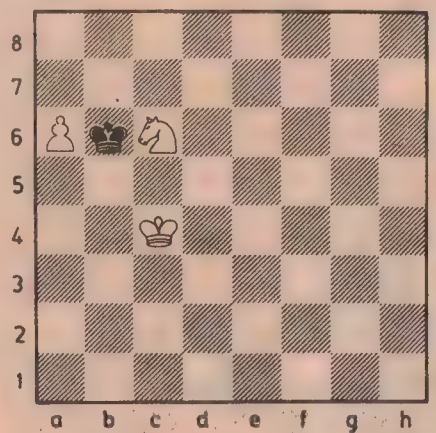

Diyagramda hamle sırası Beyazdadır. At, köşe erini geriden savunabildiğinden, Beyaz kazanır.

1. Ab4 Şc7 2.Şc5 Şc8 3.Şb6 Şb8 4.Ad5 (Beyaz 4.Ac6 + oynamaz. Çünkü 4.., Şa8 hamlesine karşı, at patı önlemek için geri dönmek zorunda kalır. Beyaz, 4.a7+ da oynayamaz. 4.., Şa8 ile oyun pat olur ya da Beyaz eri kaybeder.) Şa8 5.Ac7+ (Burada at, erin terfi edeceği kareyi denetleme görevini yüklenmektedir.) Şb8 6.a7+ Er vezir olur ve 3 hamle sonra mat eder.

KANADA 82 ULUSLARARASI GENÇLİK PUL YARIŞMASI SONUÇLARI

Uluslararası KANADA 82 GENÇLİK PUL Yarışması 20-24 Mayıs 1982 tarihleri arasında Kanada'nın Toronto kentinde yapılmıştır.

Bu yarışmaya Türkiye'den 16 genç yarışmacı katıldı ve aşağıdaki sonuçları aldılar:

GÜMÜŞ MADALYA KAZANANLAR:
1.- Hayk PAPAZYAN: Fransa Pul Koleksiyonu
2.- Nubar TÜMAYAN: Mısır Pul Koleksiyonu
3.- Albert ERİKMAN: TÜRKİYE Cumhuriyeti Koleksiyonu

GÜMÜŞ BRONZ MADALYA KAZANANLAR
1.- Cemil Eylül CANTAY: İsviçre Pul Koleksiyonu
2.- Nil Versan HAMAMCIOĞLU: ATATÜRK Posta Pulları Koleksiyonu
3.- Yücel KOŞAL: Türk Uçak Pulları Koleksiyonu
4.- Tarcan KİPER: Feza Pulları Koleksiyonu

BRONZ MADALYA KAZANANLAR:
1.- Cihat YILMAZ: Türkiye Cumhuriyeti Pul Koleksiyonu
2.- Levent ÖZGÜR: Türkiye Cumhuriyeti Pul Koleksiyonu
3.- Erdoğan ŞEN: Japonya Pul Koleksiyonu
4.- Enis TURCAN: İsviçre Pul Koleksiyonu
5.- Melisa Berkem CANTAY: İsviçre Pul Koleksiyonu
6.- Murat GÜLBARAN: Olimpiyat Pulları Koleksiyonu

DİPLOMA KAZANANLAR:
1.- Emir KÖYLÜOĞLU: ATATÜRK Pul Koleksiyonu
2.- Hakan KOÇAK: İsmet İnönü Pul Koleksiyonu

Not: Genç Yarışmacımız Jenny HASKİYA'nın sonucunu henüz alamadığımız için bunu bir sonraki yazımızda bildireceğiz.

Bütün yarışmacılarımızı candan kutlarız ve şimdiden kendilerine ANTALYA 82 Ulusal IV. Gençlik Pul Yarışması için başarılar dileriz.

Pul

HANGİ PULLAR TOPLANMALIDIR

Kemal Aziz VERSAN

Pul toplamaya başlayan her koleksiyoncunun her zaman ilk karşılaştığı soru: Hangi pulları toplaması gerektiğidir.

Oysa bu en basit ve pulculuk yönünden çözümlenmesi en kolay sorundur.

Hoşunuza giden ya da herhangi bir nedenle zevk duyduğunuz bir konu ile ilgili pulları toplamak onları bir araya getirmek size zamanla bir koleksiyon kazandırır. Ancak şunu özellikle unutmamak gerekir, her işte olduğu gibi pulculukta da bütçe önemli bir konudur. Bu bakımdan toplamaya karar verdiğimiz pul dışında hiçbir zaman başka bir pul almamayı da prensip edinmeliyiz.

Diğer bir konu da pul bir boş vakit değerlendirmesidir. Bu arada, bu zamanı değerlendirirken pul yardımıyla insan, kültürünü genişletir.

Pul toplayan, yani koleksiyoncu, hiçbir zaman bu işi aşırı kazanç sağlamak için yapmamalıdır. Yani gereğinden çok pul alarak sonradan bütçesini sarsmamalıdır. Bugün için dünya pulları koleksiyonu yapmak olanak dışı olduğu gibi her hangi bir kıtanın pullarını toplamak bile çok zor ve hemen hemen olanaksızdır. Bütçeniz ne

olursa olsun bugün tam bir koleksiyon yapabilmeniz için ya konulu bir koleksiyon biçimini ya da her hangi bir ya da birkaç ülke koleksiyonu yapmayı seçmelisiniz. Birkaç ülke koleksiyonu yaparken bu ülkelerin birbiri ile yakın ilgileri olmaları da çok yararlı olur. Örneğin, ilgisi bakımından Balkan Ülkeleri pulları ya da yalnız Orta Avrupa pullarını ya da İskandinav ülkelerini bir arada toplamak gibi. Şunu hemen söyleyelim, herşeyden önce ülke ya da ülkeler koleksiyonuna başlayan koleksiyoncu öncelikle kendi ülkesine ait pulları tamamlamalı, sonra diğer ülkelere geçmelidir.

Ancak tam bir koleksiyon, araştırma ile toplanan pullardan oluşur. Yani yalnız postaneden yeni çıkan pulları almakla bir koleksiyon ortaya getirilemez. Tam bir koleksiyon ilk puldan son pula kadar toplamakla da bitmez. Koleksiyona pul ile ilgili özel damgalar, özel zarflar, posta kartları ve diğer birçok pulculukla ilgili malzemeler konduğu gibi hatalı ve çeşitli pullar da konur. Bütün bu belgeler ancak araştırmalar sonucunda bulunabilir.

Türkiye koleksiyonuna başlayan bir insan kolaylıkla Türk pullarını üç devreye bölebilir. Şöyle ki:

A.- Cumhuriyet pulları
B.- Anadolu pulları
C.- Osmanlı pulları

Görüldüğü gibi üç evrede yapılabilen Türkiye Pul koleksiyonu her yönü ile çok ilgi çekici ve eğitici bir ülke koleksiyon türüdür.

Konulu pullar için önerebileceğimiz en güzel koleksiyon biçimi "Pul ile ATATÜRK'ün yaşamı"dır. Geniş bir kültüre dayanan ve çok araştırma isteyen bu tür koleksiyonu her gence öneririz. Bunun dışında olimpiyat ve spor pulları ya da bunları ayrı ayrı toplamak da olabilir. Konulu pul koleksiyonları, insanın aklına her gelen konu üzerinde çalışma olanağı verir. Bu arada hemen hemen bütün ülkelerin bu konu ile ilgili pullarını bir araya getirme olanağı da doğar.

Koleksiyonlarınıza koyacağınız pullara çok dikkat etmelisiniz. Damgasız pul toplayanlar hiçbir zaman aynı seri içinde damgalı ve damgasız pulları bir araya koymamalıdırlar. Damgalı pulların damgalarına çok dikkat ediniz. Damga, pulun çok az bir kısmını kaplamalı, temiz ve okunaklı olmalıdır. Pullarınız ister damgalı ister damgasız olsun dantellerine çok dikkat edin. Pulda herhangi bir leke ya da pislik bulunmamalıdır. Damgasız pullar daima zamklı olmalıdır.

Koleksiyonunuza pul alırken sakın serileri eksik almayın. Eksik alınan pul serisi hiçbir zaman tamamlanamaz, yeniden aynı pulları bir defa daha satın almak zorunda kalırsınız.

Gençlere özellikle Türkiye Cumhuriyeti pulları ya da ATATÜRK pulları koleksiyonu yapmalarını önermekteyiz.

Pulculuk ve pul koleksiyonculuğu ile ilgili sorularınıza yanıt vermekten büyük zevk alacağımızı bir kez daha hatırlatmak isteriz.

Kitap

Numan Kartal - KELOĞLAN DAĞLAR PADİŞAHI - Koza Yayınları Çocuk Kitapları Dizisi - 96 sayfa - 60 lira

Numan Kartal - ARSLAN KELOĞLAN - Koza Yayınları Çocuk Kitapları Dizisi - 95 sayfa - 60 lira

Öğretmen ve eğitim uzmanı Numan Kartal, siz çocuklar için KELOĞLAN masallarını yeni ve değişik bir biçimde hazırladı.

Bu masallar folklor değeri taşıyan yazılar. Ancak halkın yaratıcı gücü, kişisel buluşlar, düşler sonucu ortaya çıkmış masallar. Bu yüzden bunlara bir tür çağdaş halk öyküleri de denebilir.

Keloğlan Dağlar Padişahı adlı kitapta, Keloğlanın Düşü, Dağlar Padişahının Çobanı Keloğlan, Çiftçi Babanın Terzi Çocukları, Çil Horoz, Ayı ile Tilki, Avcı ile Karaca, Gelinböceği ile Sıçan, Üç Oğlan, Keloğlanın Serüveni öyküleri; diğer kitapta ise Aslan, Yoksul Baba, Çoban Kızı, Padişah Kızı ile Beyoğlu, Değirmenci Köse öykülerini bulabilirsiniz.

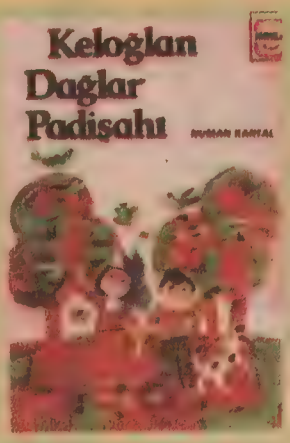

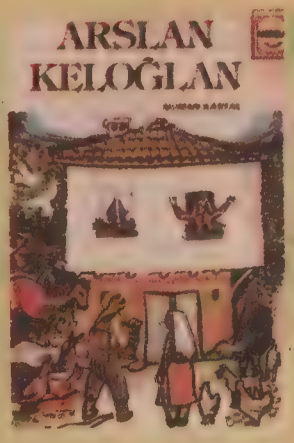

Keloğlan her zaman aklı, gücü, becerisi, yiğitliği ile tüm güçlüklerin üstesinden gelir ve mutlu sonuca ulaşır. Tüm öykülerinde erdeme saygı, evrende onurlu olmak, sevgi ateşini bilimin ışığı ile yakmak, kol gücüne alın terini katmak kavramlarını işler.

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

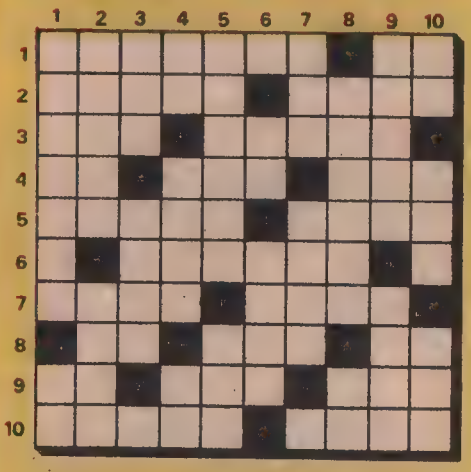

SOLDAN SAĞA: 1-Bir devletin, kıyılarındaki deniz ticaretini kendi yurttaşlarının ve kendi bayrağını taşıyan gemilerin tekelinde bulundurması (ki, Lozan Barış Antlaşmasıyla sağlanan bu hakkımızı gemicilerimiz 1 Temmuz günleri bayram olarak kutlarlar).. Yerli malı eşyadaki belirtici harfler, 2-Taneli bezelye.. Bir yaz meyvesi, 3-Üflemeli bir çalgı.. Kum, çakıl, su ve çimento ile yapılan ve yapıcılıkta kullanılan alaşım, 4-Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası.. Donmuş su.. Kuzey Kutbu bölgelerinde yaşayan bir geyik cinsi, 5-Uçaklara ve gemilere yararlı bir aygıt.. Bazı top oyunlarında gol atılan yer, 6-Bir şeyi elekten geçirmek, 7-Karı, koca ve çocuklarm oluşturduğu topluluk.. Haktan ve adaletten ayrılmayan (aynı zamanda, bir erkek adıdır), 8-Bir nota.. Bir sayı.. Küçük çayır bitkilerine verilen genel ad, 9-Bir soru eki.. Fena'nın karşıtı.. Tadı ağız yakıcı olan, 10-Bir bayan adı.. Büyük ve süslü çadır.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1-Kafeste de beslenebilen ve çok güzel öten bir kuş.. Kuzuların çıkardığı ses, 2-Boğa güreşi alanı.. AD ile eş anlamlı bir sözcük, 3-26 Kasım 1934 tarihli yasayla kaldırılan EFENDİ, BEY gibi ünvanların yerine kullanılan san.. Aklını yitirmiş olan, 4-İlkel bir silah.. Müzik eşliğinde tek ya da toplu olarak yapılan ve bir konuyu anlatan estetik bir dans sanatı.. Küçük mağara, 5-Arkasız iskemle.. SAHİP ile eş anlamlı bir kelime, 6-Ezmek'ten bir emir.. Akdeniz bölgesine özgü bir bitki örtüsü, 7-İp ve çuval yapımında yararlanılan bir bitki.. Bir ev hayvanı, 8-İstemeye istemeye.. Bir hayvan, 9-Dağda ya da toprak altında bir yandan öbür yana açılan delme yol.. Sinema ve tiyatrolarda dört beş seyircilik özel bölme, 10-Milimetre'nin kısa yazılışı.. Havanın ya da bir gazın içindeki su buharı.. Yün örmekte ve dantel işlemekte kullanılan, ucu çengelli kısa şiş.

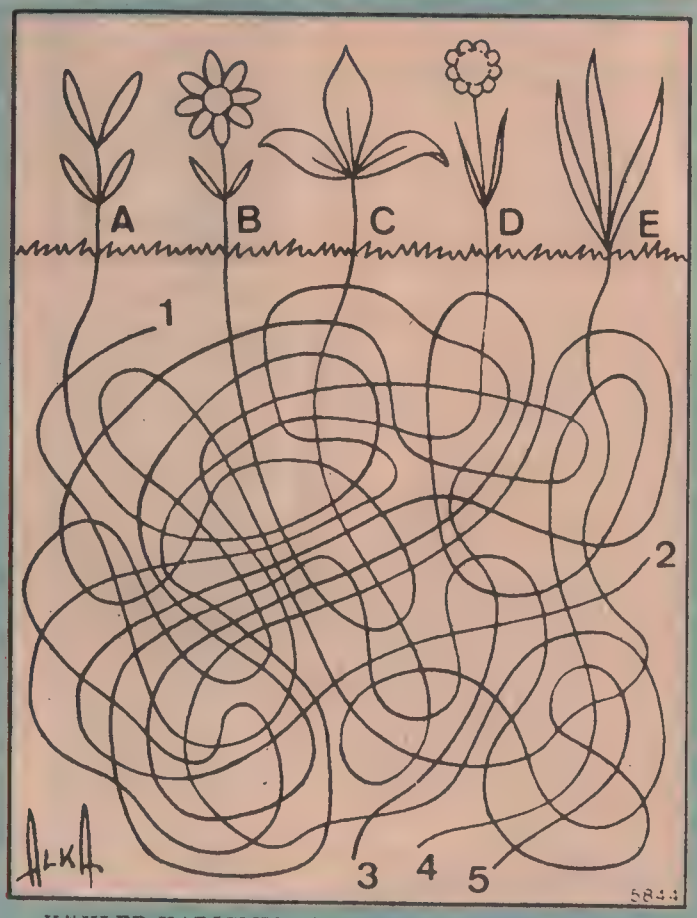

KÖKLER KARIŞMIŞ—Gördüğünüz bu bitkilerin kökleri karışmış. Acaba siz köklerin uçlarından hareket ederek bitkileri bulabilecek misiniz?

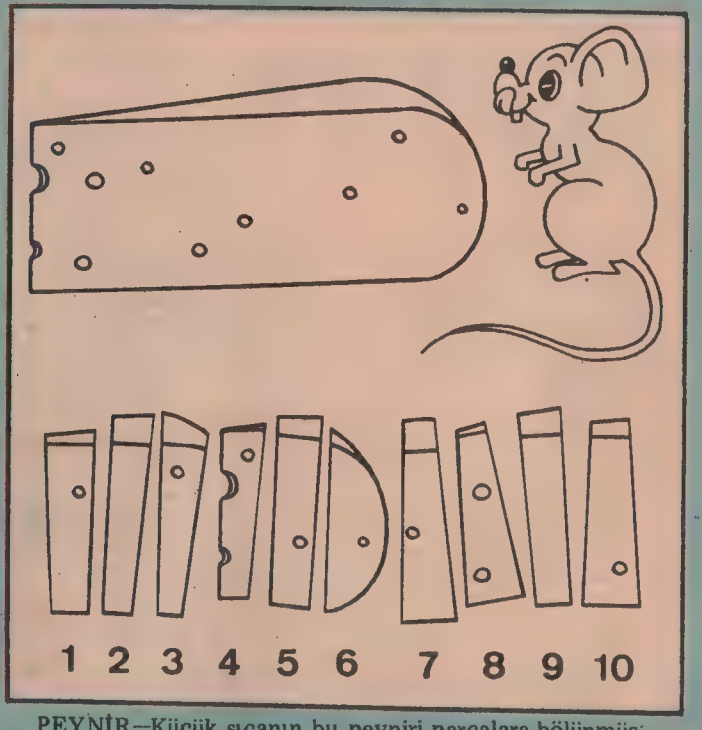

PEYNİR—Küçük sıçanın bu peyniri parçalara bölünmüş. Soldan başlayarak parçaların sırasını bulabilir misiniz?

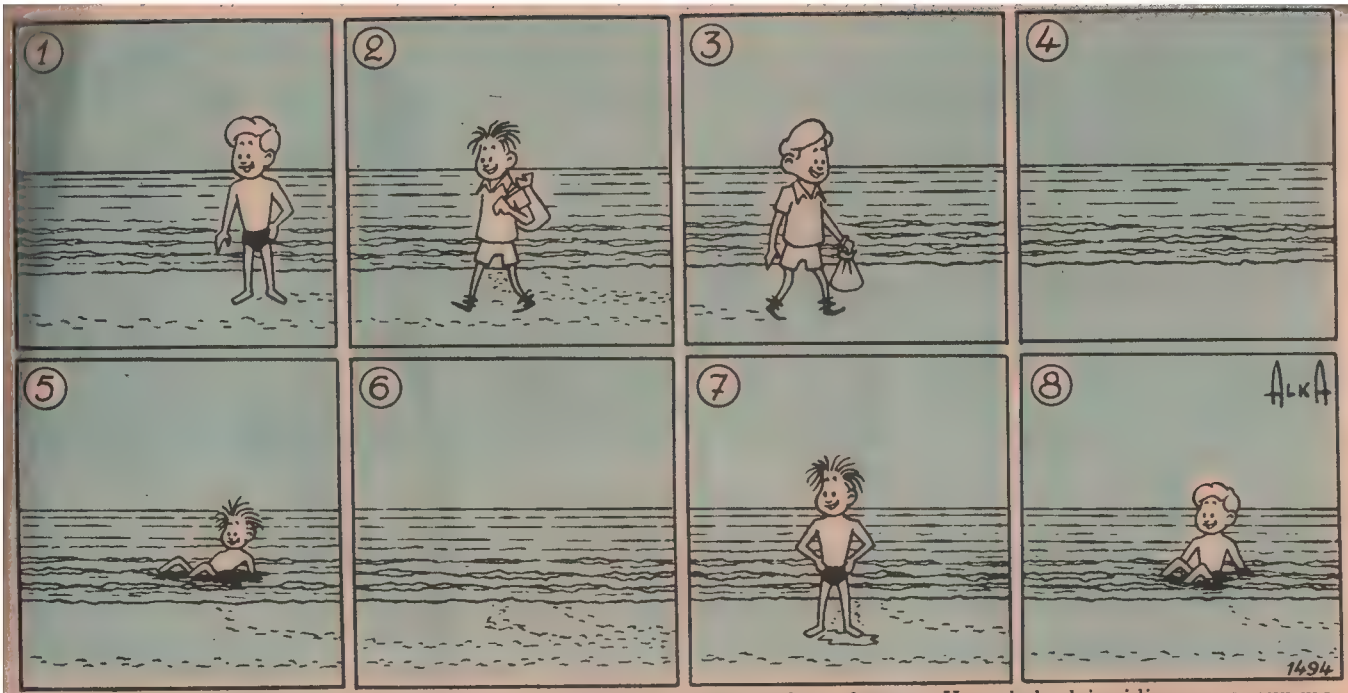

PLAJDA — Bizim küçük Ahmet'in okulu tatil oldu, şimdi o, denizin tadını çıkarıyor. Her sabah plaja gidiyor, soyunup mayosunu giyiyor ve denize giriyor. İşte ressam Ahmet'in deniz sefasını çizdi, fakat resimlerin yerleri karışık. Siz sırasını bulabilir misiniz?

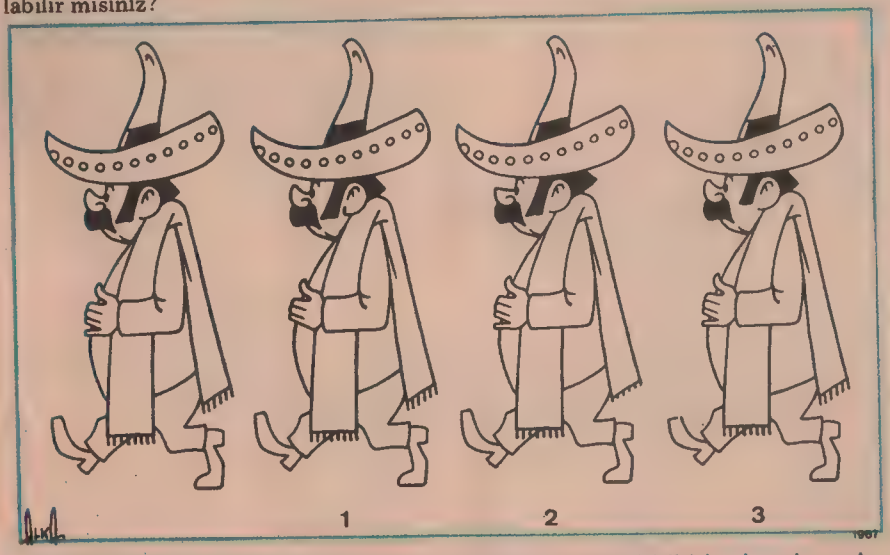

MEKSİKALILAR—Bu dört Meksikalı ilk bakışta tıpatıp biribirine benziyor. Aslında birinciye göre arkadan egelenlerin farkları var. Acaba siz bu farkları bulabildiniz mi?

ÖNEMLİ FARK—İşte Sincap, Tavşan, Kirpi ve Fare. Nedir bu hayvanları ayıran önemli fark?

BİLMECELER

Sonbaharda soyunur
İlkbaharda giyinir
(AĞAÇ)

SONER ORKUN
/Yenimahalle-Ankara

Pel pel gözüme bakar
(KURBAĞA)

Aldır aynası yeşildir küpesi
(KINA)

REFİK PARLAKŞAHİN,
/Erzin-Adana

Beyaz gömlekli güzel
Her sabah sofra gezer
(YUMURTA)

ELİF EROL/Niksar

Havada uçar kuş değil,
Yumuşaktır yatak değil
(BULUT)

Yeraltında kırmızı çivi
(HAVUÇ)

BİLAL ÇENGEL/Bahçelievler
Ankara

Mesal masal mali mesal
Dil oynar, damak keser
(MAKAS)

HÜLYA ÇINAR/Mesken-Bursa

Ayağı nallı gelin
Başı çullu gelin
(ZEYİZ)

HÜSEYİN OVAYOLU/Gaziantep

SİZİN SAYFANIZ

OKULUM

Her sabah sana doğru,
Uzanır ışık yolum
Benim mutluluk dolu
Sevgi dolu okulum..

Kötülüklerden uzak,
Yazar, çizer, okurum
Geleceğimi senin,
Tezgâhında dokurum..

Gül yüzlü öğretmenim
Eğitim öğretimin
Beşiği ilkokulum..

CANAN SERÇELER/Keşan

MEMLEKETİM

Karadenizi, Akdenizi
Ege ile Marmarası
Bir başkadır Kızılırmağı
Kuşun ötüşü, çiçeğin kokusu
Bir başkadır memleketim benim

İlkbahar, yaz, sonbahar, kış
Olsaydım iki kanatlı kuş,
Uçsaydım ana vatana,
Kalsaydım halkımla
Bir başka olurdum ben
memleketimde...

GÜLAY ÜNLÜ/
Heidelberg-B. Almanya

BİRİCİK ATAM

Ufkumda yıldız,
Mustafa Kemal
Önderim yalnız
Mustafa Kemal

Ciğerim, canım,
Damarda kanım,
Başkomutanım
Mustafa Kemal..

Ekmeğim, aşım,
Dostum sırdaşım,
Ölümsüz başım
Mustafa Kemal..

Sana ey paşam,
Bağlılığım tam,
Biricik ATAM
Mustafa Kemal

HÜLYA REYHANİ/Erzurum

AYLİN PASTIRMACI -Altınova/Ayvalık

Fıkralar

SİZİ GÖRMEDİM

Trafik polisi hatalı dönüş yapan şoföre çıkışıyordu:

—İşareti görmedin mi?

—İşareti gördüm de, sizi göremedim!

ÖZENDER ÖZKAN/Uden-Hollanda

MİDEM BOZULUR

Öğretmen Ayşe'ye sordu:

—Ayşe, annen, sana bir, baban iki, ablan da üç çikolata verseydi, ne olurdu?

Ayşe hiç düşünmeden:

—Midem bozulurdu, der.

NURGÜL ÇAKMAK/
Akçay-Edremit

YARAMAZ

Okulun en yaramaz çocuğunu biraz korkutmak için öğretmen:

—Böyle yapmaya devam edersen seni babana şikâyet ederim, der.

Edemezsiniz, öğretmenim!

—Niye oğlum?

—Çünkü babam Almanya'da, gidip de oraya beni mi şikâyet edeceksiniz?

CENGİZHAN YURTSEVER/
Duisburg-B. Almanya

ŞİMDİLİK

Yıllar sonra karşılaşan iki arkadaş konuşuyorlardı:

—Neler yapıyorsun, bakalım?

—Mobilya ve halı satıyorum.

—Nasıl, işler iyi gidiyor mu?

—Şimdilik fena değil ama, evdeki halı ve mobilyalar bitince ne yapacağım, onu düşünüyorum.

ŞENGÜL YILMAZ/
Keskin-Ankara

MEKTUP ARKADAŞI

GENEL KONULARDA

RAUF DİNÇ (16)
Konyaaltı Cad. Bahçelievler Mah. 3. Sokak No: 30
ANTALYA

ELİF YALGIN (13)
Arapzade Mah. Mescit Sok. Erdem Apt. Kat 3, D. 5
Orhangazi-BURSA

AYFER KOÇBAŞ (13)
Çamlıtepe Mah. Radar Cad. No. 29/A
Hereke - İZMİT

KARTPOSTAL KONUSUNDA

NURHAN ATAK (İlkokul 4)
31 Ağustos İlkokulu No. 195, 4. sınıf
Banaz - UŞAK

PUL KONUSUNDA

NURŞEN ÖZDİLER (Orta III)
Anıt Meydanı, Civan Sok. Fatih Sitesi: 1, Kat: 5/10 KONYA

PUL VE FOLKLOR KONULARINDA

METİN KARA (11)
Waiblinger Strasse 8/1 7053 Kernen I.R.
DEUTSCHLAND (F. Almanya)

İSVİÇRE'DEN ÇEŞİTLİ KONULARDA, ALMANCA MEKTUPLAŞMAK

İBRAHİM AKTÜRE
Lindenweg 448 a, Kleindörttingen 5314 A5
İSVİÇRE

GARİP ama GERÇEK

Derleyen: ADLİ MORAN Çizen : MUSTAFA DELİOĞLU

YANITLAR

● DENEKTAŞI

1. Süleymaniye Camii, 2. Alaska, 3.Zeki Üngör, 4. Filoloji, 5. Kira, 6.Falaka, 7. Barograf, 8. Rüşvet, 9. Rejisör, 10. Hammurabi, 11. Kuzey Buz Denizi, 12. Esans, 13. Etiket

● BULMACA

S.Sağa: 1-Kabotaj, TM, 2-araka, üzüm, 3-ney, beton, 4-an, buz, Ren, 5-radar, kale, 6-elemek, 7-aile, adil, 8-si, iki, ot, 9-mi, iyi, acı, 10-Emine, otağ.

Y.Aşağıya: 1-Kanarya, me, 2-arena, isim, 3-bay, deli, 4-ok, bale, in, 5-tabure, iye, 6-ez, maki, 7-jüt, kedi, 8-zoraki, at, 9-tünel, loca, 10-mm, nem, tığ.

● ÖNEMLİ FARK

Bildiğiniz gibi Sincap, tavşan, fare gibi hayvanlar kemiren hayvanlar türündendir, halbuki kirpi böcek yiyen hayvanlar türündendir.

● PLAJDA

Resimlerin sırası: 4,3,1,8,5,7,2 ve 6. Ahmet'in plaja gidiş öyküsünü şöyle anlatabiliriz: Resim: 4-Plajda kimsecikler yoktur, resim: 3-Bizim küçük Ahmet elinde mayosunun ve havlusunun bulunduğu torba ile plaja geliyor, resim: 1-Ahmet mayosunu giymiştir, resim: 8-Ahmet nihayet denize girmiştir, resim: 5-Ahmet uzun zamandan beri denizdedir, saçları ıslanmıştır, Resim: 7-Ahmet artık denizden çıkmış, kumların üstünde ayaktadır, resim: 2-Ahmet mayosunu çıkartıp, elbiselerini giymiş, torbası omuzunda, saçları ıslak, plajı terketmektedir, resim: 6-Plajda kimsecikler yoktur, sadece kumların üstünde Ahmet'in plaja gelirken, giderken ve denize girerken bıraktığı ayak izleri vardır.

● MEKSİKALILAR

İlk görünüşte bu dört Meksikalı birbirine çok benzemektedir, fakat dikkat ederseniz birinciye göre diğerlerindeki farkları göreceksiniz. 1.Şapkasının siyah şeridi üzerinde önde bir parlaklık yoktur, kulağının meme ucu daha belirgindir yukarı doğru çizilmiştir, elinde bir parmak eksiktir. -2. Burnu daha düzdür, ensesindeki saçlar daha fazladır, omuzundaki atkının arka taraftaki ucunda püsküller daha kısa, -3. Saç favorisi daha kısa, pantalon beli daha aşağıda, sağ ayağı daha küçük.

● PEYNİR

Parça sırası şöyle: 4, 8, 1, 10, 5, 9, 2, 7, 3, 6.

● KÖKLER KARIŞMIŞ

A bitkisinin kökü 4 No., B nin kökü 1 No., C bitkisininki ise 2 No., D bitkisinin 5 No. ve nihayet E bitkisinin kökü ise 3 No.

BEŞİKTAŞ'DA 15 YILLIK ÖZLEM BİTTİ

Nurhan AYDIN

Beşiktaş'ın onbeş yıllık özlemi sona erdi ve siyah-beyazlılar Türkiye liginde mutlu sona erdiler.

Türkiye Liginde son kez 1967 yılında şampiyon olan siyah-beyazlılar, aradan geçen onbeş yıl boyunca şampiyonluk için mücadele etmişler ancak Fenerbahçe, Galatasaray ve daha sonraki yıllarda da Trabzonspor'un üstünlüğünü kabullenmek zorunda kalmışlardı. Bu 15 yıllık özlem süresinde Beşiktaş'lılar birer kez Türkiye Kupası, Devlet Başkanlığı Kupası ve Başbakanlık Kupasını kazanmışlardır.

1903 yılında kurulan ve 1919 yılından günümüze dek futboldaki mücadelesini sürdüren siyah-beyazlılar, bu süre içinde 39 çeşitli şampiyonluk kupasını müzelerine taşımışlardır. Tam beş kez üst üste kazandıkları İstanbul Şampiyonlukları ünvanı henüz Beşiktaş'lıların elinde bulunmaktadır.

TÜRKİYE LİGİ ŞAMPİYONLARI

1959 : Fenerbahçe
1959-60 : Beşiktaş
1960-61 : Fenerbahçe
1961-62 : Galatasaray
1962-63 : Galatasaray
1963-64 : Fenerbahçe
1964-65 : Fenerbahçe
1965-66 : Beşiktaş
1966-67 : Beşiktaş
1967-68 : Fenerbahçe
1968-69 : Galatasaray
1969-70 : Fenerbahçe
1970-71 : Galatasaray
1971-72 : Galatasaray
1972-73 : Galatasaray
1973-74 : Fenerbahçe
1974-75 : Fenerbahçe
1975-76 : Trabzonspor
1976-77 : Trabzonspor
1977-78 : Fenerbahçe
1978-79 : Trabzonspor
1979-80 : Trabzonspor
1980-81 : Trabzonspor
1981-82 : Beşiktaş

Şampiyon Beşiktaş Yöneticilerle birlikte

Fotoğraf: YUSUF NOBERİ

1981-82 Türkiye ligine şampiyonluktan çok, sıralamada iyi bir yer yapabilme amacı ile başlayan Beşiktaşlılar, ligin ikinci yarısında gösterdikleri üstün başarı ile şampiyonluk ipini göğüslemesini bilmişlerdir. Özellikle deplasman maçlarında elde ettikleri 6 galibiyet, 6 beraberlik siyah-beyazlıların şampiyonluğunda büyük rol oynamıştır. Ligin son 20 haftasında yenilgi yüzü görmeyen Beşiktaş, özellikle orta sahasındaki genç oyuncuların hırs ve başarısı ile bu sonuca ulaşmıştır. Siyah-beyazlıların attığı 37 golün 20 tanesi orta saha ve geri dörtlü elemanlarının ayağından çıkmıştır. Özellikle Fikret, Ziya, Serdar, Mehmet Ekşi ve B.Haluk'un golleri siyah-beyazlılara, kritik maçlarda iki puanı getiren sayılar olmuştur. Beşiktaş'ın en golcü futbolcu ünvanını ise 7 golle Bora elinde tutmaktadır. Bora'yı 6 golle Necdet, 5 golle B.Haluk ve Ziya izlemektedir. Siyah-beyazlı kaleyi koruyan Adem de, Trabzonspor'lu Şenol'dan sonra Türkiye liglerinde en az gol yiyen kaleci olmuştur.

İKİNCİ TÜRKİYE LİGİ ŞAMPİYONLARI:

A Grubu: Sarıyer
B Grubu: Antalyaspor
C Grubu: Mersin İdmanyurdu
D Grubu: Samsunspor

II. TÜRKİYE LİGİNİN YENİ TAKIMLARI

Galata, Feriköy, Eyüp, Süleymaniye-Sirkeci, Kırşehirspor, Konya Ereğlispor, Çanakkalespor, Yedikule Gençlik, Uşakspor.

Türkiye Liginde II. Türkiye ligine düşen takımlar:

Eskişehirspor, Göztepe, Diyarbakırspor

II. Türkiye Liginde Mahalli liglere düşen takımlar:

Kırklarelispor, Ödemişspor, Elazığspor, Çorumspor

Devlet Başkanlığı Kupası'nda Beşiktaş Galatasaray'a karşı oynadı.

Zehra ablam ve BEN

Yüzme Kollukları

Uyarlayan: HÂLE KUNTAY

Bir akşam babam eve iki çift yüzme kolluğu ile geldi. Kırmızısı Zehra ablam için, sarı da benim içindi.

—"Cumartesiye yüzmeye gidiyoruz," dedi. "Okullar tatil oluyor, deniz kıyısında bir motelde yer ayırttım."

—"Yaşasın! Yaşasın!" diye Zehra ablamla ben başladık hoplamaya zıplamaya. "Deniz kıyısına, deniz kıyısına!"

—"Ne zamandan beri gidelim diyordum," dedi Zehra ablam.

Çok akıllı kızdır benim ablam.

Hemen ikimiz yüzme kolluklarını taktık. O benim kollukları şişirdi, ben de onun kolluklarını şişirdim.

—"Balık gibi yüzeceğim," dedi Zehra ablam.

—"Ben de."

—"Senden pek umutlu değilim," dedi ablam.

—"Balık gibi yüzeceğim işte, göreceksin," diye terslendim.

Annem yemek hazır diye seslenince, ikimiz sofraya oturduk. Annem kolluklarımıza baktı:

—"Böyle yemek yenmez," dedi.

—"Biz yeriz."

—"Çıkartın şunları!..

—"Hayır."

—"Hemen çıkartın diyorum!"

—"Hayır."

—"Bırak çocukları, durma üzerinde," dedi babam. "Bu yüzden akşamı zehir mi edeceğiz kendimize? Canları istiyorsa yatağa da böyle girsinler."

—"Evet," dedi Zehra ablam. "Bunlarla yiyeceğim, bunlarla da uyuyacağım."

—"Ben de."

—"Sen de mi?"

—"Evet, ben de," dedim.

—"Ben ne yaparsam, onu yapar."

—"Hiç bile değil!"

—"Öyle işte."

—"Çocuklar, ne biçim konuşma bu böyle?" diye annem söylendi.

—İşitmezlikten, duymazlıktan gel, rahat edersin," dedi babam. Annem de hiç üzerinde durmuyormuş gibi yaptı. "Ekmek isteyen var mı?"

—"Ben," dedi Zehra ablam.

—"Ben de."

Yüzme kollukları ile kolumuzu uzattık. Zehra ablama baktım, Zehra ablam bana baktı. Neden büyüklerin ilgisini çekemiyorduk? Sonra odamıza gittik, pijamalarımızı giydik, kollukları değiştik. Zehra ablam sarıları, ben de kırmızıları taktım. İyi geceler demek için içeriye gittik, onları öptük, kolluklar için bir şey demediler.

Yataklarımıza yattık. Az sonra Zehra ablam:

—"Fehmi," diye seslendi. "Kolluklarla uyuyabiliyor musun?"

—"Hayır."

—"Ben çıkartacağım."

—"Ben de."

—"Ben ne yaparsam hep onu yaparsın."

NASREDDİN HOCA BİRGÜN...